

LIETUVAS

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

PERIODICALS
September 27, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 27, 1996

[Nr. 189]

Siūdoma kurti bendrą ekonominę erdvę Baltijos ir Juodosios jūrų regione

Vilnius, rugsėjo 24 d. (Elta) — Lietuvos ir Ukrainos prezidentai Algirdas Brazauskas ir Leonidas Kučma teigiamai vertina dabartinę dvišalių santykių būklę, tačiau pabrėžia, kad dar yra nemažai veiklos sričių, kur bendradarbiavimas gali būti intensyvinamas. Apie tai buvo kalbėta antradienį Vilniuje surengtoje A. Brazausko ir L. Kučma spaudos konferencijoje. Spaudos konferencijoje A. Brazauskas sveikino nuosaukią Ukrainos politiką dėl šalių, norinčių tapti europinių ir transatlantinių organizacijų naramis. „Mes remiame ypatingų santykių nustatymą tarp Ukrainos ir NATO. Tuo tarpu Ukraina neprieštarauja Lietuvos kurtiniam užsienio politikos tikslui — narysčiai Šiaurės Atlanto aljanse“, sakė A. Brazauskas.

Abu valstybių vadovai pabrėžė, kad Lietuvos ir Ukrainos užsienio politikos uždaviniai nėra orientuoti prieš Rusiją. Ir Lietuva, ir Ukraina yra suinte-

resuotos gerais kaimyniniais santykiais su šia šaliimi.

A. Brazauskas tikisi, kad netrukus bus smarkiai išplėtoti abiejų valstybių prekybos santykiai. „Ukrainoje yra nemažai didelių įmonių, kurios gamina labai reikalingą Lietuvai produkciją“, sakė jis. Lietuva ir Ukraina jau pasirašiusios apie 60 tarpvalstybinių ir tarpvyriausybinių sutarčių. Dar apie 60 dokumentų yra ruošiami.

L. Kučma pareiškė esą už bendros ekonominės erdvės sukūrimą Baltijos ir Juodosios jūrų regione. „Tokia erdvė galėtų veikti Baltijos ir Šiaurės šalių regiono rėmuose. Tuo klausimu dar daug reikia dirbti, bet aš manau, kad šis pasiūlymas perspektyvus“, sakė Ukrainos prezidentas.

Lietuvos ir Ukrainos prezidentai pabrėžė būtinybę plėtoti tarpvalstybinius santykius ir kultūros bei mokslo srityse. „Tai ypač aktualu ir dėl to, kad mūsų valstybės vienija istorinė praeitis“, sakė Leonidas Kučma.

Priimtas AB „Lietuvos nafta“ steigimo įstatymas

Vilnius, rugsėjo 24 d. (AGEP) — Seimas priėmė įstatymą dėl akcinės bendrovės „Lietuvos nafta“ steigimo. Jame numatyta steigti bendrovę, formuojantį įstatinį kapitalą Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausantioms naftos ūkio įmonėms — AB „Mažeikių nafta“, „Būtingės nafta“, „Lietuvos kuras“ ir specialios paskirties AB „Naftotiekis“ — akcijomis. Vardiniu balsavimu „už“ šį dokumentą balsavo 42 Seimo nariai, 32 buvo „prieš“, 3 — susilaikė.

„Valstybei nuosavybės teise priklausanti Lietuvos naftos ūkio paketas, taip pat kiekvienoje sudarančioje ją įmonėje negali būti mažesnis negu 34

proc. Tačiau pirmus trejus metus po šios bendrovės įsteigimo jis negali būti mažesnis 5 proc. Kiekvienam akcininkui negali priklausyti didesnis kaip 33 procentų akcijų paketas“, sakė komentodamas naują dokumentą, Seimo ekonomikos komiteto narys Vytautas Zimnickas.

Naujasis įstatymas numato, kad sprendimas dėl „Lietuvos naftos“ likvidavimo gali priimti tik Lietuvos Seimas, o dėl pertvarkymo — tik vyriausybė. Ši akcinė bendrovė gali būti privatizuojama tik Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo nustatyta tvarka.

Vilniaus bankas platina naują kredito kortelę

Vilnius, rugsėjo 25 d. (AGEP) — Nuo trečiadienio Vilniaus bankas pradėjo platinti naujas „VISA Electron“ korteles, kurios kol kas aptarnaujamoms 200 terminalų Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Ateityje Vilniaus bankas plės kortelių aptarnavimo tinklą.

„VISA Electron“ kortelę nemokamai galima įsigyti Vilniaus banko centre ir filialuose, taip pat „Lietuvos pašto“ skyriuose. Metinis aptarnavimo mokestis — 80 litų, iki lapkričio 15 d. — 40 litų. Pirmieji 100 klientų gaus ir banko prizus.

Pradinis įnašas į korteles skaitant — ne mažesnis kaip 100 litų. Kreditinės sąskaitos likučiai skaičiuojamos 4 proc. metinės palūkanos. Už operacijas mokestis neimamas.

Vilniaus banko valdybos pir-

mininko pavaduotojas Raimondas Kutra sakė, kad „VISA Electron“ — pirmoji Lietuvoje tarptautinė kortelė, kurios sąskaita atidaroma litais. Į ją gali būti pervedamas atlyginimas. Ši kortelė — tai ir galimybė išsiimti grynusius pinigus iš pinigų automatų visame pasaulyje.

Pasak R. Kutros, prireiks dar trejų metų, kad Lietuvos žmonės priprastų prie kredito kortelių. Jos turi tapti natūraliu, kasdieniu poreikiu, kaip ir visame pasaulyje.

Pasaulyje išplatinta 11 milijonų „VISA Electron“ kortelių. Vien tik Europoje jas aptarnauja 282,000 pinigų išdavimo automatų, 680,000 terminalų.

Jau keleri metai Vilniaus bankas parduoda privatių asmenų ir įmonių VISA korteles. Jas įsigijo 2,800 klientų, operacijų apyvarta pernai siekė 9 mln. dolerių.

Vilniaus banko kreditinės kortelės įsigijo per 2,500 žmonių, o apyvarta pernai siekė 1,5 mln. litų. Visų Vilniaus banko platinamų kredito kortelių apyvarta šiemet padidėjo vidutiniškai 25 procentais.

Jau keli metai Lietuva su kilminga misija vyksta gydytojais iš viso pasaulio, kurie paskaitomis, praktiniais patarimais ar darbais padeda gerinti sveikatos apsaugą. Šiemet birželio mėnesį Lietuvos ligoninėse dirbo Illinois Perinatalinio centro specialistai. Praneš slutenės nuotr.: (iš kairės) dr. Nagamani Dhamapuri, UIC, dr. Olga Zimantaitė (Vilniaus universiteto Santariškių ligoninė), prof. Fran Jaeger, DrPH, dr. Giuseppe Marraro, Milan, Italia, ir dr. Arvind Shukla, Christ Hospital, Oak Lawn, prie Santariškių ligoninės.

Pasirašyta sutartis dėl 75 mln. dolerių paskolos

Vilnius, rugsėjo 24 d. (AGEP) — Antradienį Vyriausybės rūmuose pasirašyta sutartis su įtakingos pasaulio finansinės institucijos „J.P. Morgan“ atstovais dėl antrosios 75 mln. dolerių (300 mln. litų) paskolos, kuri bus panaudota Lietuvos valstybės biudžeto deficitui finansuoti.

Finansų ministerijos Tarptautinio departamento direktoriaus pavaduotoja Rūta Skyrrienė sakė, kad tarp paskolos davėjų — 22 užsienio bankai. Ji teikiama vieneriems metams ir vienai dienai su galimybe pratęsti jos grąžinimą dar vieneriems metams.

Nustatytos paskolos palūkanos — mažiau negu 8 proc.

Pasak R. Skyrrienės, paskolos sąlygos labai palankios, nes ją

galima imti dalimis, palūkanos skaičiuojamos paimtai daliai ir nuo paimimo dienos. „Kitaip tariant, lėšų galima paimti, pasinaudoti, grąžinti ir vėl prireikus paimti“, aiškino R. Skyrrienė.

Iš šios paskolos lėšų bus grąžinta pirmoji 33 mln. dolerių jungtinė paskola, kurią taip pat organizavo „J.P. Morgan“.

Paskola buvo suteikta balandį pusei metų. Tarp skolintojų, be „J.P. Morgan“, buvo New Yorko bankas „Morgan Guaranty Trust Company of New York“, Liuksemburgo bankas „Dresdner Bank“, „Nomura Bank International Plc“ ir „The Bank of Tokyo Mitsubishi, Ltd.“

Paskola buvo suteikta už 8 proc. metinių palūkanų. Grąžinti ją reikia rugsėjį.

Aleksandras Lileikis kaltinamas nepagrįstai

Vilnius, rugsėjo 25 d. (AGEP) — Yra visiškai nesuprastas kaltinti Aleksandrą Lileikį 55,000 Vilniaus žydų išžudymu, kaip tai daro JAV Teisingumo departamentas, mano Lietuvos ypatingojo archyvo direktorius Arūnas Bubnys.

Remdamasis archyve esančiais dokumentais, jis teigia, kad nėra įrodymų, jog A. Lileikis dalyvavo holokauste.

Tokių kaltinimų buvusiam Lietuvos saugumo policijos Vilniaus apygardos viršininkui pokario metais mėgino pateikti KGB, tačiau konkrečių kaltės įrodymų taip ir nepavyko rasti, rašo A. Bubnys dienraštyje „Respublika“.

Archyvo direktoriaus teigimu, 161 lapo KGB byloje vienintelis dokumentas apie A. Lileikio vaidmenį žydų genocidą yra jo rašto nuorašas, kuris nėra pasirašytas paties A. Lileikio.

Christopher Cox Rezoliucija #51 priimta!

Washington, DC, rugsėjo 26 d. — Kaip iš Vašingtono pranešė Atstovų rūmų narys Christopher Cox, jo pateikta Rezoliucija #51 dėl Karaliaučiaus krašto demilitarizavimo buvo Atstovų rūmuose vienbalsiai priimta ketvirtadienį vykusioje sesijoje.

Priimtas Krašto apsaugos tarnybos įstatymas

Vilnius, rugsėjo 25 d. (Elta) — Lietuvos Seimas priėmė Krašto apsaugos tarnybos įstatymą. Jis nustato krašto apsaugos sistemos organizavimo, valdymo bei kontrolės pagrindus, karo tarnybos atlikimo ir karių aprūpinimo tvarką, kariuomenės uždavinius, sudėtį, karių laisvius ir jų suteikimą.

Būtinioji karo tarnyba pagal šį įstatymą — privaloma Lietuvos piliečių tarnyba, kurią sudaro pradinė tarnyba reguliariojoje kariuomenėje ir velesnė tarnyba aktyviajame rezervu. Profesionali karo tarnyba — tai Lietuvos piliečių savanoriškumo ir karo tarnybos sutarties pagrindais atliekama tarnyba.

Naujasis dokumentas, kuriame reglamentuojama civilinė kariuomenės kontrolė, numato, kad sprendimus dėl krašto apsaugos sistemos priima demokratiškai išrinktos civilinės valdžios institucijos. Jis taip pat skelbia, kad krašto apsaugos ministru ir ministerijos sekretoriais gali būti tik civiliai asmenys.

Šildymo sezonas prasidės spalio mėnesį

Vilnius, rugsėjo 25 d. (AGEP) — Šildymo sezonas Lietuvoje bus pradėtas ne anksčiau kaip spalio pradžioje.

Trečiadienį vyriausybė nutarė pradėti šildyti, kai lauko oro temperatūra tris paras bus žemesnė nei 8 C (47 F) šilumos, fiksuojant ją nuo spalio 1 dienos.

Toks temperatūros vidurkis vyrauja jau beveik savaitę.

Kaip ir anksčiau, šilumos energijos tiekimas turės užtikrinti, kad patalpų temperatūra nebūtų žemesnė nei 15 C (59 F) šilumos. Karšto vandens temperatūra turės būti ne mažesnė kaip 52 C (126 F) laipsniai.

Šilumos energija nebus tiekiamas tiems vartotojams, kurie nesudarė jos tiekimo sutarčių, nesumokėjo už šilumos energiją arba už dujas, jei patalpos šildomos dujomis (išimtis taikoma tik daugiabučiams gyvenamiesiems namams), ir jei pastatai nepašalinti žiemai.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Bergenai. NATO valstybių gynybos ministrų susitikime visų 16 aljanso valstybių ministrai susitarė, kad NATO misija Bosnijoje turi būti pratęsta ir po gruodžio 20 d., kuomet ji formaliai turėtų baigtis. Informuotų šaltinių teigimu, ministrai susitarė, kad dabartinės 53,000 asmenų karinės pajėgos turi būti pakeistos mažesnėmis — apie 20,000 pajėgomis, tarp jų JAV ir Rusijos.

Ministrai taip pat patvirtino ketinimus plėsti aljansą į Rytus nepaisant Rusijos prieštara-

vimo. Taip pat turi būti parengta NATO chartija su Rusija. Be Bosnijos, 2 dienų susitikimo diovvarkeje yra NATO vidaus reformų, diskusijos dėl plėtimo į Rytus ir santykių su Rusija klausimai.

Maskva. Rusijos pirmasis vicepremjeras Aleksej Bolšakov pareiškė, kad Rusija šiuo metu neketina taikyti ekonominių sankcijų Vakarų šalims, jei NATO toliau įgyvendins savo planus priimti į aljansą buvusias Varšuvos pakto nares. Šis jo pareiškimas buvo reakcija į D. Britanijos laikraštį „Daily Telegraph“ atspausdintą interviu su Rusijos Saugumo tarybos vadovu Aleksandru Lebed, kuriame pastarasis kaltino Vokietiją bandant sukurti naują imperiją ir grasino, jog Rusija „atitinkamai reaguos“ — Vokietijos ir JAV ekonominiai interesai labai nukentės. Tačiau Saugumo taryba griežtai paneigė, jog Lebed sakė ką nors panašaus, ir kad jis iš viso davė tokį interviu. Vienok laikraščio leidėjai tvirtina, jog interviu tikrai buvo, ir jie „nustebinti generolo Lebed būstinės reakcija“.

Bona. Kanclerio Helmut Kohl vyriausybė nutarė testuoti „didelės apimties“ finansinę paramą atstatant Rytų Vokietijos ekonomiką. Apie tai pranešė Vokietijos ekonomikos ministras Guenter Rexrodt. Jis nepateikė konkrečių skaičių, tačiau yra žinoma, kad pastaraisiais metais Vokietija kasmet skirdavo rytinėms žemėms apie 150 mlrd. dol. Viso nuo 1991 iki 1996 m. Vokietija pervedė iš vakarų į rytus 1,170 mlrd. DM. Nepaisant to, Rytų Vokietijos ekonomikos atkūrimas susiduria su dideliais sunkumais.

Rusijos vertybinių popierių rinkoje užsienio investuotojai toliau išpardavė didelius Rusijos įmonių akcijų paketus. Pasak ekspertų, smarkiai išaugusios Rusijos akcijų pasiūlos pagrindinė priežastis yra užsienio investuotojų nenoras rizikuoti nesant oficialios ir aiškos informacijos apie Rusijos prezidento Boris Jelcin sveikatos būklę ir planuojamos operacijos atlikimą. Trečiadienį didžiausią nuosmukį patyrė kuro ir energetikos pramonės įmonių vertybiniai popieriai (5-12 proc.).

Oslos. Norvegijos Nobelio komitetas, kaip praneša agentūra NTB, beveik sutarė, kas gaus šiu metų Taikos premiją. Sprendimas bus paskelbtas spalio 11 d. Tarp daugiau kaip 120 kandidatų pirmiausia laikomas JAV taikos tarpininkas Bosnijoje Richard Holbrooke. Taip pat aukštai vertinamas JAV eksprezidentas Jimmy Carter bei trys kalinami disidentai — Turkijos parlamentare Leyla Zana, Kinijos disidentas Wei Jingsheng ir Izraelio mokslininkas atomininkas Mordecai Vanunu.

Strasbūras. Kalbėdamas Europos Tarybos (ET) Parlamentinėje asamblėjoje, Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis pasiskelbė, jog jis sustabdo mirties bausmės vykdymą Latvijoje, kol šalies parlamentas oficialiai balsuos dėl mirties bausmės panaikinimo. Birželio mėnesį ET Parlamentinė asamblėja paragino Latviją, Ukrainą ir Rusiją arba panaikinti mirties bausmę arba susilaikyti sankcijų. Mirties bausmės panaikinimas yra viena iš narysės ET sąlygų.

Rusijos Federacinės pasienio tarnyba pranešė: Baltarusijos sienos su Lietuva ir Latvija dalies apsaugą Rusija finansuos tik 50 procentų.

Suomijos gynybos ministrė Aneli Taina Helsingkyje paskelbė, kad Suomija imsis koordinuoti visą karinę pagalbą Estijai. Pasak jos, tai nereiškia, kad Suomija taps Estijos saugumo garantu.

Bernas. Kaip pranešė Šveicarijos Užsienio reikalų ministerijos (URM) atstovas, Šveicarija nesvarsto galimybes pradėti derybas su JAV dėl naujos sutarties, susijusios su nacių aukso, indėliais Šveicarijos bankuose. Anot atstovo, 1946 m. pasirašytas Vašingtono susitarimas tarp Šveicarijos ir Vakarų sąjungininkų — JAV, Britanijos bei Prancūzijos — tebegalioja.

Pagal susitarimą, Šveicarija įsipareigojo sumokėti Vakarų sąjungininkams 250 mln. frankų už auksą, kurį nacistai buvo pasidėję Šveicarijos bankuose. Sąjungininkai savo ruožtu buvo pasidėję daugiau nekelti Šveicarijai jokių reikalavimų.

Šveicarijos URM komentaras pasirodė po to, kai buvo paskelbtas JAV Senato Bankininkystės komiteto pirmininko Alfonse D'Amato laiškas JAV valstybės sekretoriui Warren Christopher. Laiske D'Amato ragino JAV pradėti naujas derybas su Šveicarija dėl nacių aukso, teigdamas, kad 1946 m. Šveicarija pateikė JAV klaidingus duomenis apie nacių indėlius ir turėjo jų daugiau nei buvo nurodyta sutartyje.

KALENDORIUS

Rugsėjo 27 d.: Šv. Vincentas Paulietis (1578-1660); Danyel Kovaldas, Daugilė. 1920 m. gimė poetas Vladas Šlaitas. 1927 m. sudarytas Koncordatas su Šventuoju Sostu.

Rugsėjo 28 d.: Šv. Vaclovas, čekų kunigaikštis (907-929 m.); šv. Laurynas Ruiz, misionierius Japonijoje, kankinys (mirė mžd. 1630 m.); Tautvydas, Margis, Visgirdė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

LIETUVOS SPORTO KONGRESAS

Praeitą savaitę Lietuvos sportinės Akademijoje dramos teatre nuo pat 10-tos valandos ryto buvo labai triukšminga. Čia rinkosi fizinio lavinimo mokytojai, dėstytojai, sporto mokslo žmonės, sporto instruktoriai, treneriai, studentai, ir kiti žmonės, žodžiu, tie, kurie neabejingi sportui ir jo atečiai Lietuvoje. Saleje dalyvavo apie 600 sporto darbuotojų. Ši diena buvo ypatinga Lietuvos sporto gyvenime, nes vyko II Lietuvos sporto kongresas. Be visuomeninės informacijos priemonių atstovų ir televizijos darbuotojų atvyko svečiai iš kaimyninės Latvijos, tolimųjų šalių – Australijos ir Amerikos. Dalyvavo Jo Ekscelencija Prezidentas, Krašto apsaugos, Kultūros ministrai.

Sporto kongresas prasidėjo Lietuvos tautine giesme – visi susikaupe ilgai ir nelengvai darbui. Kongresas prasidėjo išsamiai ir plačiai Kūno kultūros ir sporto departamento vadovo, Lietuvos sporto tarybos pirmininko Vyto Nėniaus pranešimu, toliau sekė – Prezidento kalba, svečių sveikinimai, sporto darbuotojų pasisakymai.

Visą dieną trukusio sporto kongreso pabaigoje buvo priimti šie dokumentai:

Rezoliucija – Dėl kūno kultūros ir sporto prioritetų bei kompleksinių renginių 1996-2004 m. Kūno kultūros ir sporto prioritetai 1997-2004 m. (jie dar bus tvirtinami vyriausybės).

Rezoliucija – Dėl Lietuvos moksleivių kūno kultūros ir sporto.

Deklaracija – „Sporto tolerancija ir garbinga kova“. Nekreipiant dėmesio į rudeni darganotą orą už lango, kongrese vyravo šilta ir draugiška atmosfera. Pertraukų metu sporto žmonės iš visų Lietuvos krašto kampelių galėjo pabendrauti, pasidalinti naujomis idėjomis ir sumanymais, pasižiūrėti LTV sumontuotą pusvalandžio filmą apie 3-jų metų pasiekimus ir sunkumus Lietuvos sporte, stebėti sporto aprangos ir avalynės reklamą.

Po kongreso buvo trumpa spaudos konferencija su svečių iš JAV – Lietuvių Bendruomenės nariu Algiu Rugeniu.

ld. Savickienė
Kūno kultūros ir sporto departamentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO KONGRESO REZOLIUCIJA Dėl Lietuvos moksleivių kūno kultūros ir sporto

Kūno kultūros ir sporto kongresas, apsvairstęs kūno kultūros ir sporto plėtojimo klausimus, ypač didelį dėmesį atkreipė į nepakankamą moksleivių kūno kultūros ir sporto būklę.

Pažymima, kad kasmet blogėja moksleivių sveikata. Nustatyta, kad į mokyklų pirmasias klases ateina tik 34,5 proc. visiškai sveikų vaikų. Net 56,1 proc. vaikų diagnozuoti funkciniai sutrikimai. Mokykloje šių vaikų sveikata dar pablogėja. Tik 53,5 proc. bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių yra pirmos sveikatos grupės, o gimnazistų sveikata dar prastesnė, jų pirmos sveikatos grupės priklauso tik 45,9 proc. Ypač susirūpinimą kelia pradinį mokyklų ir klasių moksleivių kūno kultūros būklė, o kai kuriose mokyklose pradinį klasių mokytojai kūno kultūros pamokas neretai pakeičia kitų dalykų pamokomis. Nemažai vaikų žūsta ne-mokėdami plaukti.

Nepakankamas dėmesys skiriamas popamokinei veiklai. Menkas moksleivių užimtumas sporto mokyklose, o ypač vasaros laikotarpiu. Moksleiviško amžiaus jaunimo neužimtumas skatina nusikaltamumą. Mokyklose nestiegiamos moksleivių sporto organizacijos.

Kongresas siūlo

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijai
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Kūno kultūros ir sporto departamentui
Apskričių valdytojams
Miestų ir rajonų savivaldybėms
Mokymo įstaigoms
Moksleivių tėvams:

1. Sudaryti moksleiviams sąlygas gerinti savo sveikatą ir darbingumą, juo greičiau šalyje įgyvendinti Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatyme numatytus reikalavimus.

2. Rūpintis Lietuvos moksleivių sveikatos stiprinimu:

– vykdant daugiau kūno kultūros ir sporto pratimų atvira ore ištisus metus,

– apmokant kuo daugiau moksleivių plaukti ir gelbėti skęstančiuosius,

– taikyti praktinę veiklą kitas grūdinimosi priemones.

3. Plėtoti sportą popamokinėje veikloje ir papildomo ugdymo įstaigose, nepalikti vaikų be organizuoto sporto vasaros laikotarpiu, daugiau organizuoti sporto varžybų ir kitų renginių gyvenamosiose vietose, mokyklose, rajonuose, miestuose, apskrityse.

4. Garbingos sportinės kovos, kilnaus elgesio idėjų plėtojimą, olimpinį švietimą pripažinti sudėtine moksleivių kūno kultūros ir sporto dalimi.

5. Pakviesti apskričių administracijas, savivaldybes, seniūnijas, švietimo, sporto įstaigų vadovus, mokytojus, trenerius, moksleivių tėvelius ir pačius moksleivius talkinti įsirengiant sporto aikšteles, vykdant visų moksleivių sporto įrenginių priežiūrą ir remontą.

6. Kategoriskai uždrausti naikinti ir naudoti ne pagal paskirtį mokymo įstaigų sporto bazes. Naujai statomose mokyklose numatyti sporto sales ne mažesnes kaip 15x32 m.

7. Rekomenduoti steigti mokyklose sporto klubus.

8. Prašyti visuomenės informavimo priemonių kongreso rezoliuciją paskelbti visuomenei.

Vilnius,
1996 m. rugsėjo 16 d.

Šarūnas Martilionis apsuptas Čikagos Lietuvių jaunimo.

Nuotr. Ed. Sulaičio

„ŽALGIRIS“ SĖKMINGAI PRADĖJO EUROPOS TAURĖS KREPŠINIO TURNYRĄ

Šiaurinėje Kroatijos dalyje, Osijekio mieste, kuris yra netoli Bosnijos-Hercegovinos sienos, Kauno „Žalgirio“ krepšininkai pirmosios Europos taurės turnyro rungtynėse rezultatu 94:55 nugalėjo Tuzlos „Sloboda-Dita“ komandą. Rungtynės vyko ant radienį, rugsėjo 17 d.

Kroatijoje niekas neabejojo Lietuvos krepšininkų, kurie pernai puikiai rungtyniavo Europos taurės turnyre, pergale prieš Tuzlos komandą. Nuo 1945 metų Bosnija-Hercegovina buvo Jugoslavijos sudėtyje, bet po 1992 metų visuotiniu referendumu buvo paskelbta nepriklausoma. Tais patiais metais buvo įkurta ir Bosnijos-Hercegovinos krepšinio federacija. Deja, etninis-pilietinis karas pareikalavo daug žmonių aukų, iš pastatų liko pelenai, griuvėsiai. Bosnijoje-Hercegovinoje iš naujo kuriamos ir krepšinio komandos. Kas toji Tuzlos „Sloboda-Dita“ – net kaimyninės šalies Osijekio „Olimpija Slavonin“ komandos treneriai ir žaidėjai jos nėra matę. Tik vakar pietus iš Tuzlos į Osijeką autobusą atvežė žalgiriečių varžovai, kurie kartu pietavo viešbučio restorane. Bosnijos-Hercegovinos komandos žaidėjai – aukštoki, yra kiek vyresnio amžiaus ir jaunu krepšininkų. Kažkodėl jie vengė bendravimo su lietuviais. Komandos vadovas atsisakė pasakyti žaidėjų pavardes, ūgi, amžių. Sakė – „Vakare, rungtynių metu sužinosite“. Gal tai buvo jų psichologinė ataka? Atvažiuo tik prieš rungtynes, salėje nesitreniravo... Kaip ir Kauno „Žalgiris“, kurio treneriams J. Kazlauskui ir A. Braziui tik prie pietų stalo pirmadienį buvo pranešta, kad Osijekio „Žalgiris“ žaidėsi šiemet 1500 žiūrovų, vakare užimti. Jeigu lietuviai labai nori, gali tik iš karto, paklė nuo pietų stalo, ten treniruotis... Suprantama, kad po kelionės ir pietų žalgiriečiai atsisakė tokios „malonės“. Net ir pagrasinimas, jog FIBA reikalauja, kad išvakarėse krepšininkai turi treniruotis toje salėje, kur vyks rungtynės, nepadarė. Iš šių varžybų komisaras Boris Lalić iš Zagrebo dėl to tik atsispraudė liepti paaiškindamas, kad Bosnijos-Hercegovinos krepšininkai Kroatijoje irgi yra svečiai, kuriems savo sąlygas diktuoja šeimnininkai.

Antradienį 10 val. „Žalgiris“ Osijekio sporto rūmuose „Zrinjevac“ pagaliau surengė pirmą ir paskutinę treniruotę. Šu vienu penketuku (D. Maskoliūnu, A. Milleriu, D. Adomaičiu, G. Šivicku, A. Reidu) dirbo vyr. treneris J. Kazlauskas, su kitu (D. Sirtautu, T. Stumbriu, T. Masiuliu, K. Šeštoku, E. Bubliu) – antrasis treneris A. Bra-

zys. Po to visą „dešimtuką“ savo globon paėmė bendrojo fizinio parengimo treneris A. Kosauskas. Vėliau buvo pakartoti nauji derinukai, išbandyti krepšiai. Treniruotės metu kauniečių mesti kamuoliai nelabai norėjo į juos kristi... Anot J. Kazlauskos, pritrūko poros savaičių, kad komanda būtų „suderinta“, kad vienas prie kito priprastų žaidėjai („Žalgirys“ – net keturi naujokai). Tačiau visi vyrai buvo įsitikinę, kad Bosnijos-Hercegovinos komandą jie tikrai nugalės. Prieš šį susitikimą „Žalgirio“ komanda jau galvojo apie rugsėjo 24-osios rungtynes Kauno sporto halėje su Kroatijos „Zagreb“ krepšininkais, kurie praėjusį šeštadienį pirmosiose savo šalies čempionato rungtynėse rezultatu 65:71 (26:31) pralaimėjo „Cibonai“. Vakare „Zagreb“ Europos taurės turnyro rungtynėse žaidė su Slovėnijos „Bavaria Woltex“. Deja, šių rungtynių žalgiriečiai nematė, nes susitikimą transliavo televizija, kurios programą mato tik Zagrebio miesto ir aplinkinių rajonų gyventojai. Žinoma, kad Zagrebio komandoje žaidžia šoklus juodaodis vidurio puolėjas L. Matthew, jauni, taikliai atakuojantys Kroatijos krepšininkai. Tada antradienį Kauno sporto halėje žalgiriečių laukia rungtynės su pajėgia Kroatijos komanda, kuri, kaip ir prancūzų „Olimpique“, yra viena Europos taurės turnyro B. Grupės favoritų.

Vidas Mačiulis
„Kauno diena“ 96.09.18

ŠIMTASIAS RUNGTYNES LAIMĖJO „ŽALGIRIS“

Rugsėjo 24 d., antradienį, Kauno „Žalgiris“ žaidė šimtasias rungtynes Europos klubų turnyruose ir savo aikštėje nugalėjo „KK Zagreb“ klubą rezultatu 75:42 (31:31).

Antrasis kėlinys labai smarkiai skyrėsi nuo pirmojo. Kroatų žaidimas visiškai išsitero. Per pirmąsias 8 minutes jie nesugebėjo pelnyti nė vieno taško. 18-ąją minutę rezultatas buvo 49:31. Iš viso per antrąjį kėlinį Zagrebio krepšininkai įmetė tik 11 taškų.

Šias Europos krepšinio klubų taurės rungtynes Kauno sporto halėje stebėjo ir vienas iš stambiausių „Žalgirio“ akcinių Šeptynių Kalmanovičius.

Kauniečiai Europos krepšinio turnyruose debiutavo 1980 metų lapkričio 4 dieną pergale prieš Oslo „Sandvika“ komandą.

Kitas rungtynes „Žalgiris“ žais:

10.01 d. – svečiuose su Mariboro „Bavaria Woltex“ (Slovė-

LIETUVA PASAULIO FUTBOLU RANGŲ LENTELĖJE

Lietuva – 58-a pasaulio futbolo rangų lentelėje tarp 184 šios šakos reitingus turinčių valstybių.

Naują rangų lentelę trečiadienį Lietuvos futbolo federacijai atsiuntė FIFA (tarptautinė futbolo asociacijų federacija). Apie šalių reitingus Elta informavo Lietuvos futbolo federacijos generalinis sekretorius Pranas Mielzielis.

Mūsų šalį surinko 35.93 balo, latviai, užimantys 75-ą vietą – 32.37, estai – 115-ą – 19.76.

Pirmoje vietoje tebežengia Brazilija.

(AGEP)

Futbolas Čikagoje „LITUANICA“ IVEIKĖ „REAL“ F.C.

„Lituanicos“ futbolininkai rugsėjo 22 d. buvo išvykė į Lake Villa, IL, kur Serbų centre nugalėjo „Real“ F.C. vienuolikę 3:2. Tai buvo antras „Lituanicos“ pasirodymas šio sezono pirmenybėse. Pirmasis, prieš „Trevians“ baigėsi pralaimėjimu (0:2) prieš „Trevians“ komandą.

Šį kartą pergalė buvo iškovota gana sunkiai. Pirmasis kėlinys baigėsi lygiomis, „Lituanica“ kovojant ne vien prieš varžovus, bet ir stiprų vėją. Pirmieji įmušė aikštės šeimininkai, dešimtoje minutėje pasiuntę tolimą kamuolį, kuris, vėjo pagalba, atsidūrė V. Dapkaus saugomų vartų tinkle. Tik prieš kėlinio pabaigą D. Smulkys iš arti išlygino 1-1.

Po pertraukos mūsų šakos sekė šiek tiek geriau. 10-je minutėje V. Ankstutis irgi pabandė iš toli ir pavyko nunginkuoti priešininkų vartininką, o dar po dešimties minučių, naujai pradėjęs komandoje žaisti olandų kilmės G. De Witt pridojo ir trečiąjį įvartį. Tuomet mūsų kiai bandė daugiau įvarčių pasiekti ir gynimas nelabai paisė savo vartų priežiūros. Tas „Lituanica“ kainavo įvartį, kurį „Real“ F.C. žaidėjai

nijai;

10.08 d. – namuose su Antibo „Olympique“ (Prancūzija);

10.15 d. – namuose su Sankt Polteno UKJ „Suba“ (Austrija);

11.05 d. – namuose su Tuzlos „Sloboda-Dita“ (Bosnija ir Hercegovina);

11.12 d. – svečiuose su Zagrebio KK „Zagreb“;

11.19 d. – namuose Mariboro „Bavaria Woltex“;

12.03 d. – svečiuose su Antibo „Olympique“;

12.10 d. – svečiuose su Sankt Polteno UKJ „Suba“.

Iš grupės į atkrintamasias varžbas pateks keturios pajėgiausios komandos.

(AGEP)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsi, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo):	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Ignas Budrys

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos pri-
siunčiamos, gavus prašymą ka-
nors skelbti.

CROSS-COUNTRY VARŽYBOS CLEVELANDE

6-sios kvietinės baltiečių ir lietuvių Cross-Country (lauko-miško) bėgimo varžybos vyks 1996 m. lapkričio 9 d., šeštadienį, Clevelande, OHio. Varžybos vyks Lake Erie USATF distrikto 1996 m. pirmenybių rėmuose. Varžybos vykdomos vyrų, mo-

terų ir visose prieauglio bei senior-veteranų klasėse. distancijos: berniukų ir mergaičių 10 m. ir jaunesnių bei 11-12 m. klasėse – 3000 m; 13-14 m. klasėje – 4000 m; 15-16 m., 17-18 m. ir visose suaugusiųjų klasėse – 5000 m.

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių ir kitų baltiečių bėgikai. kės. Dalyvių skaičius neapribotas. Tolimesnė informacija bus pranešta vėliau. Susitarsite pranešti kreiptis į Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas: 216-943-4485.

Varžbas koordinuoja Cleveland LSK „Žaibas“.

PLAUKIMO PIRMENYBĖS TORONTE

1996 m. š. A. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės planuojamos 1996 m. lapkričio 24 d., sekm., Toronte. Data ir vieta dar galutinai nepatvirtinta. Detališka informacija bus vėliau. Kontaktas: Algirdas Bielskus, tel. 216-486-0889 arba Ilona Smalenskienė, tel. 416-769-7040.

ŠALFAS-gos Centro valdyba

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS

3000 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirmą 3 v. p.p. 7 v. v. antr. 12:30-3 v. p.p.

treč. uždaryta, kvėd. 1-3 v. p.p.

penkt. ir šešt. 9 v. r. - 12 v. p.p.

KIEK NKVD AR KGB BANDĖ PAVEIKTI IŠEIVIJĄ?

Nijolė Gaškaitė-Zemaitienė
atsako į dr. Vytauto Danielos
(Australijoje) klausimus.

— Pasirodžius „Užkulisams“, vėl atgijo klausimas, kaip ir kiek NKVD, KGB ir pan. bandė ir sėgėję paveikti išeiviją. Nors agentų bylos buvo stengtos iš Lietuvos išgauti, tokia medžiaga turbūt nėra visiškai dingusi?

— Iš tiesų agentų bylų Lietuvoje beveik neliko. Tačiau nemažai liko įvairių KGB raštybos bylų, kuriose buvo kaupiamos įvairių dokumentų kopijos: agentūriniai planai, ataskaitos, nutarimai ir kt. Be to, yra likę vadinamųjų operatyvinių bylų — tai įvairių asmenų, grupių, organizacijų sekimo medžiaga. Čia būdavo įsegami ne tik sekimo planai, bet ir jų vykdymo dokumentai, tame tarpe agentų pranešimų kopijos.

Iki 1991 m. išeivijos sekimo užsiėmė KGB 2 valdyba (kontržvalgyba): 1 skyrius domėjosi JAV, Kanados, VFR, Anglijos, Prancūzijos ir kt. valstybių spec tarnybomis bei Lietuvoje gyvenančiais užsieniečiais, 2 skyrius sekė užsienio diplomatus ir turistus, 3 skyrius — į užsienį vykstančius sovietinius piliečius. Nuo 1991 m. sausio 1 d. šios funkcijos buvo kiek pakeistos: 1 skyr. — vykdė kontržvalgybą JAV, Kanadoje ir Izraelyje, 2 skyr. — VFR, Prancūzijoje,

Anglijoje, Austrijoje ir kt.

Bandytų veikti išeiviją būta nuo pat sovietinės okupacijos pradžios. Sėkmingiausiai tai pavyko, užverbavus J. Deksnį ir per jį pradėjus vykdyti vadina muosius „radio žaidimus“, perėmus ryšių kanalus. Tada (1950.10.23; 1952.04) ir Vakarų kaip pagrindinio atstovai buvo pasiūsti MGB agentai, kurie susitiko su Lietuvos diplomatais. Dėl to į Lietuvą buvo pasiūsti desantininkai (1950.04; 1950.11.31) — tiesiai į MGB rankas. Vienas jų žuvo, kiti buvo vėl panaudoti „radio žaidimams“ — kai kurie iš karto net nesuvokė, kad turi reikalų su MGB.

Visi kiti MGB-KGB agentų siuntiniai į užsienį nebuvo tokie sėkmingi — juk į kiekvieną atvykėlį iš Sovietų Sąjungos išeivija žiūrėjo nepatikliai. Visgi agentai turėjo tam tikros įtakos, formuojant nuomones. Kaip pavyzdį galiu pateikti jau Atgimimo laikotarpį į Vatikano siūstus agentus, aiškinusius, kad Katalikų Bažnyčia nederia politikuoti, kad Sąjūdis per daug radikalus, kad negalima kenkti Gorbaciovui ir t.t. Del agentų veiklos buvo pakeistas Vatikano radio laidų vedėjas kun. Kazlauskas.

Nors agentų pranešimuose de-

talai aprašyti pokalbiai su sekamais asmenimis, tačiau čia visada lieka subjektyvių dalykų. Pirmiausiai, kiekvienas agentas (nors ir kontroliuojamas kitų agentų ar garso įrašų pagalba) stengiasi sureikšminti savo „darbą“, isiteikti viršininkams, pasigirti. Antra — sekamas asmuo, itardamas, kad jo pašneko vas yra KGB agentas, sąmoningai kalba visai ne tą, ką iš tikrųjų mano. Skaitant agentų pranešimus ar čekistų apžvalgą, būtina tai prisiminti. Taip pat pravartu žinoti, kad savo raštuose KGB sekamus „objektus“ konspiracijos sumetimais taip pat pavadindavo slap pyvardžiais. Toks slap pyvardis nereiškia, kad minimas asmuo yra KGB agentas. Lygiai taip pat žmogaus sekimas, sudary mas jam operatyvinio tyrimo bylos, nereiškia, kad jis nėra KGB agentas: agentai dažnai šnipinėjo ir kontroliavo vieni kitus. Tad visus KGB dokumen tus reikia skaityti atidžiai ir korektiškai. Prisimenant „Užkulisų“ istoriją, reikia pridur ti, kad, kuo žymesnė asmenybė, tuo aukštesnio rango agentai ją sekė. Kazin, ar būtų buvę išmin tinga iš viso nebendrauti su Slavinu; juk tokie atveju būtų buvę atsiūstas ar užverbuotas toks asmuo, kurio niekas nebū tų įtaręs esant agentu. Kai agentas žinomas, jis mažiau pavojingas.

Manau, kad išeivijoje (lygiai kaip ir Lietuvoje) vargų ar yra nors vienas inteligentas, kurio niekada nešnipinėjo KGB.

— Išeiviją KGB ir pan. bandė kompromituoti įviejant ją į kontroversines genocido is-

torijas. Ką apie tokius bandy mus gali papasakoti išlikę KGB archyvai?

— KGB archyvuose teko matyti dokumentų, iš kurių aiškėja, kaip kartas nuo karto būdavo sukeliamas „žydsaudžių“ persekiojimo vėjus. Tada agentai (net garsūs Lietuvos moks lininkai) būdavo siunčiami į užsienį su užduotimi visuose pokalbiuose aiškinti apie lietuvių dalyvavimą fašistinės Vokietijos vykdytame genocide. Lietuvoje likę agentai (dažnai — žydų tautybės žmonės) privaldavo rašyti laiškus į užsienį savo bičiuliams, giminačiams ar spaudai ir pasakoti siaubingą istoriją apie lietuvių „nusikaltimus“. Šie „nusikaltimai“ dažnai būdavo išgalvotami, juk bet koks dalyvavimas 1941 m. birželio sukilime jau būdavo prilyginamas žydų šaudymui. Taip paskutiniame Žemaitijos partizanui (žuvo 1965.07.06) Pranui Končiui buvo inkriminuojamas tūkstančių žydų žudymas, nors nei vienas KGB tardytas asmuo to nepalidijo.

Nesigilinant į juridinius ir moralinius aspektus, norėčiau pridurti, kad šiuo metu iš JAV deportuotas S. Lileikis, vokiečių okupacijos metais dirbęs Vilniaus saugume. Objektvumo dėlei derėtų prisiminti ir ne vieną tūkstantį MGB darbuotojų, tiesiogiai dalyvavusių Lietuvos gyventojų genocide. Jų darbas sovietinėse represinėse žinybose genocidu nelaikomas. Jau penki metai nepajuda iš mirties taško P. Raslono (slepiai Rusijoje), N. Dušanskio (išvykęs į Izraelį), Antazavės strībų (išsūduziusių ūkininko Gaidžio šeimą) bylos. Kitiems žudynių vykdytojams ir organizatoriams jos net neįskelbtos. Čia problema ne vieno ar kito asmens kaltės įrodymas, bet paties reiškinio — okupacinių tarnybų vykdyto genocido įvertinimas. Ir tas įvertinimas turi būti vienodas — nepriklausomai nuo to, ar genocidas vyko fašistinės, ar sovietinės okupacijos metu, nukentėjo žydų, ar lietuvių, tautybės žmonės, buvo nužudyti tūkstančiai, ar vienas vienintelis, kancija ir neteisybė yra ta pati.

— Ar esama galimybių sudaryti neblogą išlikusių dokumentų rinkinį tema, kurią galėtume pavadinti „KGB“ ir išeivija“?

— Sudaryti tokį dokumentų rinkinį tikrai būtų galima. Tačiau čia irgi matau keblumų. Šių metų vasarą Lietuvos vyriausybės priimtose naudojimosi buv. KGB archyvu taisyklėse draudžiama naudotis KGB 1 skyriaus bei operatyvi-

nėmis bylomis. Teisę susipažinti su šiomis bylomis turi tik teis tvarkos bei saugumo tarnybų pareigūnai ir Genocido bei rezistencijos tyrimo centro igalioti asmenys. Tad šiuo metu sudaryti tokį leidinį neįmanoma. Antras keblumas — tai nemok šiška ar piktavališka dokumen tų interpretacija („Užkulisų“ istorija); dalies visuomenės ne noras pripažinti, kad niekšelių yra kiekvienoje tautoje. Šio požiūrio šalininkai nenori, kad būtų skelbiami dokumentai apie agentus ir išdavystes. Tuo jie (sąmoningai, ar ne) labai pasitarnauja tam pačiam KGB, kuris kruopščiausiai slėpė nuo visuomenės savo veiklą. Tada ir sovietinis totalitarinis režimas, ar todėl, buvęs ne toks jau baisus, o kalbos apie visa apimantį žmo nių persekiojimą — išgalvotos pasakos.

(Bus daugiau)

DIDŽIAUSI VILNIAUS VARGONAI VĖL SKAMBĖS

Pabaigė 2 mėnesius trukęs Lietuvos valstybės filharmonijos vargonų remontas. Šiuos vargonus 1963 m. sukonstravo Potsdamo firma „Alexander Shuke“. Anuomet tai buvo didžiausias firmos kūrinys.

Didžiausi Vilniaus vargonai nutilo per užsėtusią Filharmonijos rekonstrukciją. Per tuos metus ant vargonų varvėjo vanduo, dulkės užteršė tūkstančius vamzdžių ir vamzdelių, mechaninę ir elektrinę vargonų dalis.

Vargonus atgaivino Vilniaus vargonų dirbtuvių meistrai, varė davėjami Rimanto Gučo. Meistras po 10-12 valandų valė, plovė, tepė, litavo ir „lope“ instrumento detales. Pasak Rimanto Gučo, „Shuke“ kūrinys — užtikrintai sukonstruotas instrumentas, pagal techninius duomenis ir patvarumą jis vienas iš penkių geriausių Lietuvoje. Anot meistrų, šių vargonų nesunaikintų net nukritusi bomba ar įgriuvusios lubos — jie kaip feniksas prisikeltų iš pelenų.

Vargonininkas Bernardas Vasiliauskas, kuris jau daug metų ne tik groja, bet ir derina vargonus, sakė, kad Didžiojoje filharmonijos salėje įrengta, de ja, nepalanki vargonams šildymo sistema. Dėl jos gali nuolat išsiterinti vargonai, o ją atjungus, scenoje šals muzikantai. Nepaisant visų nesklaidumų, Filharmonijos salė vėl taps solidžių vargonų muzikos koncertų vieta. Pirmąjį koncertą atnaujintais vargonais gros svei čia iš Didiosios Britanijos Nicholas Danby. Oficialus vargonų atidarymas įvyks spalio 15 dieną. (LR. 09.17)

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje buvo įteikti šv. Tevo žymenys Marijai Remienei ir dr. Petriui Kisieliui. Priekyje: M. Remienė ir dr. P. Kisielis; iš kairės: kun. Jonas Kuzinskas, vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir kun. Viktoras Rimšelis, MIC.

Nuotr. Z. Degučio

TĖVYNĖS LABUI

BALYS RAUGAS

28

Svečiams pradėjus ploti, Danutė, nė žodžio netarusi, padainavo porą liaudies dainelių, o po to, nuotaikingai pasakiusi:

— Ponai karininkai dažnai girdi posakį „Tas ne kareivis, kuris nenori būti generolu“, tai ir jauni dainininkai pradėjo parafrazuoti „tas ne dainininkas, kuris nesiekia operos solisto garbės“. Tai štai ir aš jums padainuosiu tik ką išminktą Margaritos ariją iš „Fausto“ operos.

— Po šitokio puikaus debiuto norėčiau paklausti, ar savo repertuare turite giesmių, pasiteiravo kunigas Mironas.

— Moku keletą. O Gounod „Ave Maria“ triskart giedojau Jonavos bažnyčioje.

— Žinojau, kad mokotės Muzikos mokykloje, o dabar jau išgirdau jūsų balso grožį ir norėčiau jūsų giesmę išgirsti Iglulos bažnyčioje. Dar šį vakar pakalbėsiu su vargonininku, kad jis numatytų jums laiką.

— Labai ačiū, gerbiamas kapelionė, — net paraudo dėkodama. Ir kapelionu pavadino, sekdamas Raštikiu bei savo vyrų.

— Tai tada ir aš su žmona būsime Igluloje, — pareiškė Guntulis, kurį pasekė ir teta:

— Ir aš nusikalsiu savo karmelitams.

— O aš visą Kariuomenės štabą peraginsiu, kad neapleistų Mišių, kad giedos ponas Keraitienė, — su iskančio tono atspalviu pareiškė Raštikis.

— Jūs visi pusiau juokais šnekatė, o aš giliai susimastiau, klausydama šios arijos. Įspūdinga. Man atrodo, jog netrukus jūs įžengsite į operos sceną, — ištare Raštikienė, visą laiką buvusi santūri pokalbiuose.

Svečius išlydėję, visi trys besitvarkydami, o kartu ir besidalindami įspūdžiais, vieningai sutarė, kad priėmimas pavyko: svečiai buvo nuotaikingi, o Danutė džiūgavo atsiradusia galimybe pagiedoti Iglulos bažnyčioje.

Sekmadienio saulėtas rytas, tiesiog vilodamas kvietė į gatvę, todėl Keraitis išėjo į bažnyčią kiek anksčiau, norėdamas, kaip Keraitis tetai išsireiškė, „po vakarykščio į plautius įtraukti daugiau gryno oro“.

Prie bažnyčios netikėtai susidūrė su Raštikiu, kurį lyg ir lūkurio, nes Raštikis tuoj pasakė: — Pamatėme jus ateinančius ir laukiame: norėjome dar kartą padėkoti už tiesiog karališką priėmimą: stalas nuo įvairiausių patiekalų lūžo, o nuotaika buvo puiki, kuria maloniai bei prasmingai pajavirino ponios Keraitienės solo.

— Jūs, pone majore, per daug vertinate tą mūsų stalą. Žinoma, kiekvienai šeimininkei malonu girdėti komplimentus, tačiau šį kartą aš su Antanėliu esame labai dėkingi jums abiems už sutikimą dalyvauti mūsų kuklioje vedybų šventėje.

— Na, na... Žinote, vakar per tas linksmybes pamiršau pasakyti, kad štabe buvo gauti komplementariniai bilietai į šio vakaro operos spektaklį, bet netikėtai žmonos tėveliai primygtinai prašė šį vakar atvykti pas juos. Gal susigundytumėte šia galimybe pasinaudoti ir pasigrožėti „Carmen“.

— Labai ačiū, pone majore. Aš norėčiau, bet kaip mano Antanėlis?

— Kur tu, brangioli, ten ir aš, kaip sako lotynų priežodis.

— Malonu, kad bilietai bus prasmingai panaudoti. — apsidžiaugė Raštikienė.

Po pamaldų abi poros, pasigrožėjusios saulėta diena, nusprendė, kaip Raštikis išsireiškė, „įkvėpti gryno oro“ prie Karo muziejaus. Trumpai pavaikštinėję jo kieme,

pasuko į Laisvės alėją ir vėl Iglulos link. Čia stabtelėjus, Danutė ir sakė:

— Būtų labai malonu, jei ponai Raštikiai palydėtų mus ir kartu su mumis pasivaikšintų vakarykščiais įvairiais likučiais su karšta kava. Ir priimtinas mano nuširdus kvietimas? — užbaigė su maloniu šypsniu.

O Raštikienė, pamėgdžiodama anksčiau girdėtą Keraitienės atsakymą dėl bilietų, atsakė:

— Aš su dėkingumu kvietimą priimu, bet kaip mano brangusis Staselis?

— Ir aš galiu pamėgdžioti poną kapitoną: kur tu, brangioli, ten ir aš;

Teta dar nebuvo grįžusi iš bažnyčios, todėl Keraitienė atsispažė, paaiškindama:

— Atleiskite, kad stalas nebuvo toks, koks būtų, jei šeimininkautų teta, bet štai vidury stalo žydi rožės, bus ir karšta kava su visais priedais.

Tuo tarpu abu vyrai įsileido į pokalbius apie įvairius įvykius, bet greitai Keraitienė pakvietė prie stalo. Bebaigiant pasivaikšinėti, Raštikienė kreipėsi į Keraitienę:

— Kai jau per tas vaivės lyg ir suartėjome, tai man parūpo maloniai poną Danutę Keraitienę įrašyti į Kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugiją. Mums ypač reikalingos dainininkės.

— Mielai. Esu šį tą girdėjusi apie šios organizacijos veiklą. Tik nežinau, ar narės turi uniformą, — užbaigė su šypsniu.

— O aš apie šią organizaciją sužinojau tik po vedybų, — kalbėjo Raštikienė, — dabar jau žinau. Esu valdyboje. Kai jau pareiškėte norą į šią organizaciją įsijungti, tai nors bendrais bruožais jus su ja supažindinsiu. Jai pradžiū davė gydytoja Sofija Oželienė, gydytojo pulkininko Oželio žmona. 1922 metais ji suorganizavo karo invalidų ir susirgusių karių šalpos komitetą,

Danutė Bindokienė

JAV ir JTO

Šiuo metu Jungtinių Tautų organizacijai, kuriai pirminkauja 73 metų amžiaus egiptietis diplomatas Boutros Boutros-Ghali, priklauso 184 valstybės. Tarp jų JAV yra vienas galingiausių ir, be abejo, turtingiausių. Ji taip pat yra JTO skolinga daugiausia pinigų — 16 mlrd. dolerių. Tai sudaro daugiau kaip pusę neatsilygintų nario mokesčių sumos, siekiančios 2.9 mlrd. dolerių, kurią yra skolingos JTO narės. JAV buvo pasižadėjusi padengti 31 procentą Jungtinių Tautų metinio biudžeto, skiriamo taikos palaikymo reikalamis bei kitoms programoms įvairiuose kraštuose. Tačiau tas įsipareigojimas sudaro milžiniškas išlaidas Amerikai, niekaip neįstengiančiai subalansuoti savo valstybinį biudžetą ir brendančiai vis gilyn į skolas.

Atėjus į Baltuosius rūmus prezidentui Bill Clinton, buvo dedamos pastangos Amerikos metinį nario mokesčių Jungtinėms Tautoms sumažinti iki 25 procentų, bet nepavyko. Europos valstybės pasiūlė kompromisą: 27.5 proc., bet mūsų vyriausybė nesutiko.

Atsisakymas ar delsimas mokėti skolą Jungtinėms Tautoms yra dviguba neigiamybė. Visų pirma tai priešiška Amerikos atžvilgiu nuteikia kitas JT nareis, kai net pačios neturtingiausios valstybės stengiasi savo dalį atiduoti organizacijai, kuri laikoma viena svarbiausių ir veiksmingiausių (nepaisant nemažos skaičiaus nepasisekimų) pasaulio pasaulyje po II pas. karo pabaigos. Antra, dėl Amerikos atsilikimo su skolos mokėjimu JT trunka opų — 1.6 mlj. dolerių — trūkumą. Be šių pajamų negali būti įgyvendinamos kai kurios numatytos programos, atlikti darbai. Reikia pastebėti, kad daugumas amerikiečių pritaria JT veiklai, supranta šios organizacijos svarbą pasaulio taikai ir jaučia net gėdą, kad jų vyriausybė neįsipildė savo įsipareigojimų.

Pastaruoju metu prez. Clinton vyriausybė vartoja labai priekabų ir kritikuojanti toną savo santykiuose su Jungtinėmis Tautomis, reikšdama nepasitenkinimą jų santvarka ir neapgalvotai vykdomomis kai kuriomis programomis. JT vadovybė kaltinama dėl nepavykusių veiksmų Somalijoje, prastai organizuoto įsikišimo Bosnijos konflikte ir daug kitų nesklaidumų.

Net reikalaujama, kad būtų pakeistas JT pirmininkas, kurio kadencija baigiasi š.m. gruodžio 31 d. Yra įprasta, kad pirmininkavimo terminas, Generalinės asamblėjos nutarimu, automatiškai atnaujinamas dar vienai kadencijai. Tačiau Amerika beveik vienintelė pasisako už Boutros Boutros-Ghali pašalinimą, nors ji striptai remia Afrikos valstybes, Arabų pasaulio tautos, Prancūzija, Rusija, Kinija ir daug mažesnių. Iki šiol tuo klausimu neišitarė ir Didžioji Britanija, kuri dažniausiai palaiko Amerikos pusę.

Amerika taip pat reikalauja kitų esminių pakeitimų Jungtinių Tautų organizacijos struktūroje, ypač tokių, kurie sumažintų administravimo išlaidas, o tuo pačiu sumažėtų ir nario mokesčiai. JT vadovybė savo ruožtu kritikuoja Ameriką, kad ši elgiasi per daug saivališkai ir ne visuomet tas elgesys sutinka su Jungtinių Tautų politika. Kaip pavyzdį pateikia paskutinių savaikių konflikta su Saddam Hussein. Kaip žinome, daugelis valstybių nepritarė Irako apsaudymui ir dar tebetiki, kad jie veiksmai buvo atlikti vien prez. Bill Clinton rinkimines kampanijos sumetimais. Antra vertus, ir Respublikonų partijos kandidatas į prezidentus Bob Dole, savo pasisakymuose dažnai išreiškia nepasitenkinimą dabartine Jungtinių Tautų politika.

Rugsejo 24 d. įvairių pasaulio tautų atstovai, susirinkę į Generalinę asamblėją JT pstatė New York, iškilmingai pradėjo 51-uojuosius šios organizacijos gyvavimo metus. Sesijoje kalbą pasakė ir Bill Clinton, tačiau nei žodžio neužsiminė apie savo nuolatinę kritiką JT ar Boutros Boutros-Ghali. Atvirkščiai: savo kalboje prezidentas negailėjo sparnuotų pagyrimų Jungtinėms Tautoms už visą gerą, padaromą pasaulyje, teikiant medicininę bei humanitarinę pagalbą ir skatinant tarptautinį bendradarbiavimą tarp savo narių, kurie kitu atveju galbūt „griebtų vienas kitam už gerklės“. Prezidentas taip pat prižadėjo, kad Amerikos skola Jungtinėms Tautoms bus tikrai atlyginta, tik nepasakė, kaip jis prisiekė, daugiausia iš respublikonų susidedanti Kongresas, kad skirtų 1.6 mlrd. dolerių, kai visi dejuoja dėl valstybinio deficito ir nesubalansuojamo biudžeto?

susilaukusiu visuomenės gero įvertinimo. Matote, gerumas pasaulyje yra didelė jėga. Gal todėl šiuo pavyzdžiu pasekė ir kitų vietovių karių žmonos. Po trejeto metų, t.y., 1925 metais, iš tų komitetų susiformavo dabartinis pavadinimas. Dabar draugijos veikla išsiplėtė: šalia šalpos steigiamos bibliotekės, organizuojamos paskaitos, rengiami koncertai su literatūros vakarais ir t.t. Taigi Jūs čia būsite labai labai naudinga.

Išleidus Raštikius, Keraitis apsidžiaugė netikėtai atsiradusia proga pamatyti „Carmen“:

— Žinai, esu matęs nemažai operų, bet į Karmenos spektaklį kažkaip ir nepasisekė nueiti. O jį juk yra, kiek girdėjau, muzikiniu požiūriu viena geriausių.

— Jeigu iškilčiau į primadonas Karmenos arijos niekad nedainuotiau — negalėčiau ir tokios moters odą įsirangyti. Man ji šlykšti. Dėl šitokio nusiteikimo mano vaidyba būtų bloga, todėl ir gerai padainavusi, kritikos, kaip čia sakoma, būčiau sumalta. Bet šį vakar eisiu pasižiūrėti, nes tu eisi.

Operai pasibaigus, o Danutei apie operą jokio žodžio neištarus, Keraitis tepasakė:

— Raštikio deka pamatiau Karmeną ir dabar man aišku, kodėl toji čigonė tau nepatinka.

Danutė tylėjo.

Norėdamas jos dėmesį nukreipti į ką nors kitą ir tuo ja išblaškyti, Keraitis pastebėjo:

— Ši vasara labai skirtinga nuo kitų: Vytauto Didžiojo paveikslas liepos 15-ąją, Žalgirio mūšio laimejimo dieną pagerbiant, iškeliausias didžiajam žygiui aplink Lietuvą, ir visose judresnėse gyvenvietėse pradėti organizuoti Vytauto Didžiojo 500 metų vainikavimo sukakties minėjimai.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

DR. ALBERTAS ŠIMENAS
CLEVELANDE

Rugsejo 1 d., sekmadieni, Clevelando lietuviai turėjo malonią progą išgirsti veliausias Lietuvos gyvenimo aktualijas: atsikūrusios nepriklausomos Lietuvos politinę, ekonominę bei socialinę padėtį, pažvelgti giliau į artėjančius Seimo rinkimus, vykstančius spalio 20 d.

Čia pirmą kartą lankėsi dr. Albertas Šimenas, buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatas, Nepriklausomybės – Kovo 11-osios akto signataras, buvęs ekonomikos ministras, Lietuvos krikščionių demokratų partijos (ne dr. Bobelio ir Petkaus naujai įkurtos Krikščionių demokratų sąjungos) valdybos narys.

Iškili politikos ir ekonomikos mokslo žinova Clevelandan pakvietė Lietuvos Fronto bičiulių sambūrio valdyba. Jos pirmininkui Juozui Ardzui, išvykus Vilniui į Seimo ir JAV LB atstovų pasitarimus, svečių ir jo palydovu Jonu Vainiumi rūpinosi sambūrio sekretorius V. Rociūnas. Sutikimui organizuoti talkino „Ateities“ klubo pirmininkas Romas Bridzius ir valdybos narė Roma Čepulienė ir Ona Rociūnienė.

Po pamaldų Dievo Motinos šventovėje, svečias kalbėjo per du šimtus tautiečių, susirinkusiųs parapijos svetainėje. Parapijos šeimininkas, kleb. kun. Gediminas Kijauskas, SJ., pasveikino svečią, stipriai išsijungusį į Lietuvos atstatymo darbą. Sovietų nualintam kraštui atstatyti reikės daug darbo, aukos, Dievo palaimos ir žmonių ryžto.

Auditoriją su dr. Albertu Šimenu supažindino ir pokalbiui vadovavo V. Rociūnas.

Prelegentas, pasidžiaugęs tokiu gražiu klausytojų būriu, kokio čia Amerikoje dar neteiki matyti, teigė, kad spalio 20 rinkimų rezultatas lems Lietuvos ateitį. Čia vyks kova tarp dešiniųjų ir kairiųjų partijų. Opozicijos partijų rinkiminėje propagandoje dabar stengiamasi balsuotojus įtikinti ir konkrečiais faktais įrodyti valdančios LDDP partijos valdymo žala Lietuvai. Jis teigė, kad dabartiniai nomenklatūrininkai, nebuvę pilnos Lietuvos nepriklausomybės šalininkai, dalis jų būtų buvę patenkinti ir kažkokiu suverenumo laipsniu Sovietijos sudėtyje. Dabartinė valdžia praejusioje rinkimuose labai daug žmonių žadėjo ir rinkimus laimėjo teigdam, kad Krašto negeoravi kaltininkas esąs Sąjūdis. Deja, kaltinimai, pažadai, teikiamos iliuzijos neišsipildė. Gyventojai stebėjo, kaip partija nesirūpino valstybės gerbūviu. Nekompetinga valdžia perėmė valstybės turtą ir kapitalą iš

savo rankas. Turtuoliai, siekdami užtikrinti savo ateitį, atidarė saskaitas užsienio bankuose. Tautos didžiuliam skurdo, infliacija didėjo. Turto neperkainavimas ir kitos suktybės nomenklatūrininkams sudarė geras sąlygas turėti kitų saskaiton. Privatizacija sulėtinta, arba dažnai ji tapo „privatizacija“. Investicinių čekių ir kitos finansinės manipuliacijos, nepadengtu kreditu teikimas draugams, palaikymas vieni kitų, paneigimas teisinių normų, sukūre bankų krizę, kur apipildyta tapo didelė gyventojų dalis, patikėjusi savo santaupas bankams. Užsienio kapitalas nepasitiki Lietuvos rinka. Vals tybinės skolos užsieniui jau artėja milijardo US dolerių. Kai kurioms „savųjų“ manipuliacijom pavaizduoti dr. A. Šimenas suminėjo konkrečius faktus ir skaičius. Ivestas nomenklatūrinis kapitalizmo režimas. Per ketverius metus ekonominė ir socialinė krizė stipriai išsiplėtė.

Vidutinis dirbančiojo mėnesinis atlyginimas 165 dol., pensininko 50 dol. Sveikatos sektoriuje dirbančiųjų atlyginimai mažesni už dirbančiųjų kitose srityse. Vyru amžius per pastaruosius penkerius metus sumažėjo ketveriais metais, moterų – pusantru metų. Mirtys pėsiaukia daugiau negu naujų gyvybių ateina pasaulin. Abortų skaičius prilygsta gimimo skaičiui. Girtavimas padidėjo. Kiekvienam gyventojui tenka 20 litrų spirito. Paurisios šeimos. Artai 30,000 vaikų nelanko mokyklų. Ligoninėse bloga priežiūra. Trūksta vaistų. Personalias blogai apmokamas. Dr. A. Šimenas prisiminė ir pareiškė padėką išeivijai už siunčiamą pagalbą vaistais ir kitomis gėrybėmis, kurios ypač palengvina invalidų, našlaičių, grižusių tremtinių socialinę ir sveikatos padėtį.

Rinkimų rezultatai turėtų pakeisti valstybės valdymo kryptį. Tai nebus lengva. Naujai atsikuriantios valstybės sunkumai ir per ketverius metus sujaukta ekonomija ateinančiai valdžiai taip pat iš karto medaus nežada. Krikščionys demokratai ir rinkimus eina su „Tarnauti Lietuvai“ šūkiu. Turi sudarę plačią rinkiminę ir porinkiminę programą, kuri mėginama plačiai paskleisti ypač gyvenantiems kaimuose. Kas laimės kaima, sakoma, laimės rinkimus. Atlikti Krašto tikrosios padėties revizija, atgaivinti ūkį, pakeitus kadrus, leisti dirbti tiems, kuriems pirmoje eilėje rūpi valstybės reikalai. Padidinti piliečių pasitikėjimą valdžia. Stiprinti valstybės saugumą. Lietuvos nepriklausomybės byla nebaigta. Lietuva turi tapti Europos sąjungos ir NATO nare. Lietuvos gyventojų dvasinis atgimimas tesis dar ilgus metus.

Tai trumputės ištraukos iš dr. V. Rociūnas

LAUKIAME RUDENS ROMANTIKOS POKYLIO

Dievo Motinos parapijos vargoninkė Regina Brazaitienė daugiau kaip penkis dešimtmečius uoliai atliko vargonininkės pareigas. Jai išėjus pensijon, pakviesta Rita Čyvaite-Klorienė, kuri jau penkioliktus metus veda šios parapijos chorą. Iškilusis giesmės ir dainos vienetas yra koncertavęs įvairiose JAV ir Kanados vietovėse. 1987 metais jis dalyvavo Lietuvos Krikščionybės jubiliejuje Romoje. Rita VII Dainų šventės dirigente. Pasaulio lietuvių dainų šventės Lietuvoje viena iš dirigentų 1994 m.

Muz. dirigentė Rita Klorienė aštuonerius metus vadovavo

Clevelande surengtame susipažinime su žurnaliste ir rašytoja Aurelija Balasaitienės knygomis autorių dainuojama „Ilgiausių metų“.

Nuotr. V. Bacevičiaus

Šimeno pranešimo bei kitų pasisakymų Česlovas Šatkus, Romas Buhlys, Rimas Aukštuolis ir kiti įsijungė į prelegento kalbos minčių pratimą su klausimais bei papildymais.

Rinkimų išlaidoms Lietuvoje palengvinti, buvo paprašyta susirinkusiųjų prisidėti savo auka. Vieni pasirašė aukų lape, kiti tiesioginiai siuntė į Krikščionių demokratų remėjų centrą Čikagoje, kiti ieteikė pačiam prelegentui. Aukų lape įregistruota: „Ateities“ klubas – 200 dol. J. ir M. Mikonai – 100 dol., L. ir M. Balai – 50 dol., J. ir E. Saikai 50 dol., po 25 dol. V. Akelaitis, V. ir O. Silėnai, kiti po 20, 15 ar 10 dol. Aukų gauta 830 dol.

Pranešimo klausytojai turėjo progos susipažinti ir su Lietuvos krikščionių demokratų partijos laikraščiu „Apžvalga“, leidžiamu Lietuvoje nuo 1890 m. Kelios dešimtys egzempliorių laikraščio pasiekė išeivijos šeimų namus.

Arti keturios dešimtys kviečių klevelandiečių su svečiais, dr. A. Šimenu ir J. Vainiumi, ta gražią sekmadienio popietę praleido Romos ir dr. Algimanto Cepulio jaukioje sodyboje, vaišindamiesi ir tęsdami diskusijas Lietuvos rūpimais klausimais. Tiek pranešime svetainėje, tiek čia, vėl buvo priminta ir čia gyvenančių Lietuvos piliečių balsavimo svarba spalio 20 dieną.

V. Rociūnas

LANKESI BALTIJOS
FONDO ATSTOVĖ

Birutė Voverienė, The U.S.-Baltic Foundation Lietuvos skyriaus programų asistentė, svečiavosi Clevelande. Fondo generalinis direktorius ir steigėjas yra Linas Kojelis. Fondo tikslas – remti Baltijos kraštų savivaldybių persitvarkymą demokratiniais principais. Fondas yra susilaukęs paramos ir iš didelės amerikiečių korporacijų bei fondų.

V. R.

PENSININKAI
NESNAUDŽIA

Clevelando lietuvių pensininkų klubo valdybą pirm. Jurgis Malskis, vicepirm. Vytautas Staškus, sek. Jonas Kazlauskas, izd. Stepas Butrimas, Stasė Macienė – renginių vadovė, Nora Čecienė – narių mokesčiai ir kt., Jonas Balbotas – ūkio reikalai.

Pirm. Jurgis Malskis, ilgas metus sėkmingai pirmininkavęs LB apylinkėi bei stipriai įsijungęs ir į visa reikalingą lietuviškąją veiklą šiame lietuviškame telkinyje, jau kurį laiką (po kelių operacijų) klubo pirmininko pareigas laikinai pavadė vicepirm. Vytautui Staškui, „Tautos“ kooperatyvo iniciatoriui, buv. lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininkui, skautų ir kitų organizacijų sumaniam veikėjui.

Klubas ir toliau išlieka stipria vyresnio amžiaus asmenų aktyvi organizacija. Pensininkų klubas, būdamas vienu gausiausių vienetu Clevelande, kas mėnesi susirenka pietums lietuvių namuose, kur visada prisimenami svarbūs Lietuvos istoriniai įvykiai, sukaitys, pakviečiami kalbėtojai aktualiomis pensininkams temomis, kaip socialinis draudimas, sveikata, informuojama apie pasikeičiančius įstatymus, liečiančius iš pensijos gyvenančius žmones ir kt. Kalbėtojais būna lietuviai ir amerikiečiai.

Vytautas Staškus, žinomas kaip puikus organizatorius, norėdamas pensininkų dienas pajavairinti, rengia iškilas į

domias apylinkes ar tolimesnes vietas. Šiais metais gegužės 30 d. surengta išvyka į Pittsburghą. Pilnas ekskursinis autobusas lietuvių apžiūrėjo miestą, Pittsburgho universiteto tautybių kambarius, ilgai stabtelėjo ir išklause šio istorinio kambario įkūrimą, susitikta su Pittsburgho, anksčiau buvusios aktyvaus lietuvių telkinio atstovais, kur Piliečių klubo pirm. V. A. Juco pastangomis visi ekskursijos dalyviai buvo pavaisinti pietumis ir apdovano ti. Gražų priėmimą padarė ir XIX šimtmečio Allegheny alaus darykla.

Rugpjūčio 29 d. 38-ni pensininkai buvo nuvykę į gražias, turistų, ypač vasaros metu lankomas Put-in-Bai ir Kelly salas, Erie ežere. Numatomos ir kitokio pobūdžio išvykos.

NBA KREPŠININKAS
ŽYDRŪNAS ILGAUSKAS

Rugsejo 8 d., sekmadieni, Dievo Motinos lietuvių parapijiečiai savo tarpe turėjo mielą svečią, neseniai čia įsijilietusį krepšinio iškilų žaidėją, Kauno „Atleto“ vidurio puolėją Žydrūną Ilgauską. Jo pavardė tiksliai nusako šio vyro, 21 metų kauniečio ūgį – arti septynių pėdų. Jis priimtas į NBA „Cleveland Cavaliers“ krepšinio profesionalų klubą.

Rugpjūčio mėn. jis jau dalyvavo prieš sezoninę NBA Nacional Basket Ball rungtynę. Spauldoje rašoma, kad su juo pasirašyta trijų metų sutartis su 2.3 milijono dol. atlyginimu. Naujasis „kavaličius“ žais žinomo trenerio M. Fratello komandoje.

Pažymėtina, kad Žydrūnas, atvykęs Clevelandan ir komandos apgyvendintas miesto centre, pats panoręs susitikti su lietuvišiais, ieškojo kontakto. Žydrūnas dalyvavo Dievo Motinos parapijos lietuvių pamaldose ir vėliau parapijos svetainėje buvo apsuptys ne tik jaunimo, bet ir norinčių gauti jo autografą, pasikalbėti, stebėti jo ūgį, malonia šypsena ir draugiška nuotaika. Fotografai paleido savo aparatus į darbą. Ateitinių ir skautų jaunimas turėjo gražią progą pabendrauti su krepšininku.

Žydrūno tėvai ir 13 metų sėstutė gyvena Kaune. Gavęs pirmąjį atlyginimo čekį, pasiuntė tėvams. Paklaustas, kaip amerikiečiai krepšininkai ištaria jo vardą, Žydrūnas sake, kad be jokio vargo – puikiai.

Ž. Ilgauskas yra tretysis krepšinio komandos NBA lygoje. Nuo 1989 žaidžia Šarūnas Marčiulionis, dabar „Denver Nuggets“ komandoje ir Arvydas Sabonis – nuo 1995 Portland Blazers.

V. R.

Marijampolė. Rugpjūčio 2 d. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo prokatedroje vyko Porciunkulės atleidai, per kuriuos šv. Šeimos kongregacijos seserys davė ir atnaujino vienuolinius įžadus.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPOTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(312) 581-8854

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas prieinamomis kainomis. Draudimas garantuojamas.
GEDIMINAS
312-925-4331

Flat Rate Calls - Any time
Lithuania, Belarus \$ 85 / min.
Russia \$ 70, Ukraine \$ 73, Poland \$ 61
Latvia \$ 58, Estonia \$ 48 per min. 6 sec. free.
For information, use touch tone phone to call Ken at:
1-800-453-0957 extension:
112 for English 378 per minute

Šeimai reikalingas nebrangus pianinas pradedantiems skambinti vaikams. Kreiptis nuo 5v.p.p-10 v.v. 312-471-9405

VALOME KILIMUS, BALDUS IR GRINDIS
J. BUBNYS
312-737-5168

Remontuojame butus, dažome, spakliuojame iš savo arba užsakovo medžiagų. Darbo tel. 312-532-3240, namų tel. 312-925-3291.

HELP WANTED

Lithuanian Bakery, Omaha, NE
ieško 2 kepėjų su 3 metų patirtimi dirbant kepikloje. Reikia: turėti JAV pilietybę arba „žalią kortelę“, vidurinį išsilavinimą.
Kreiptis: tel.: 402-733-3076

Ieškome pensininkės amžiaus moters prižiūrėti 2 vaikus: 3m. ir 9 mėn. Reikia turėti savo transportaciją. Tel. 708-430-7620

Dabar reikalinga moteris prižiūrėti 2 vaikus. Gali gyventi atskirai arba kartu. Kreiptis: (New York) 1-518-372-6529

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• MLS kompiuterijai FAX pagalba
• Nuosavybės įkainavimas veikia
• Perkame ir parduodame namus
• Apartamentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

CMR REALTOR
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archap Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Įkainavimas veikia.

GOV'T FORECLOSED homes for pennies on \$1. Delinquent Tax, Repo's, REO's. Your Area. Toll Free (1) 800-898-9778 Ext. H-2415 for current listings.

FOR RENT

2 bedrm. apt. in Brighton Pk. for adults, no pets. Washer, dryer, heated. \$400 + security dep.
Tel. 312-376-4893

1 bedrm. apt. in Brighton Pk. for adults, no pets. Washer, dryer, heated. \$350 + security dep.
Tel. 312-376-4893

Cicero, IL išnuomojamas 3 mieg. butas, pirmas aukštas. Yra šaldytuvas ir vorykla.
Tel. 708-663-5864

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. butas vyresnio amžiaus žmonėms.
Tel. 312-737-5424

HELP WANTED

Hotel **SCHAUMBURG MARIOTT**
LOOKING TO HIRE IMMEDIATELY MANY POSITIONS AVAILABLE FULL OR PART TIME ALL SHIFTS FOR MORE INFORMATION CALL 24 HOUR JOB HOTLINE (847) 240-5196 Or apply at: 50 North Martingale Rd. Schaumburg, IL We are a drug screening employer EOE/AA/DF/DV

Pranas Zundė
KAZYS BIZAUSKAS
1893-1941

Dviejų tomų monografija. I t. - 323 psl., II t. - 430 psl. Plačiai aprašoma K. Bizausko gyvenimas ir veikla diplomatinėje tarnyboje. Gaunama DRAUGE. Papigintai — 6 dol. už knygą. Su persiuntimu — 8 dol.

Illinois valstijos gyv. prideda „State sales tax“ - 0.53 dol.

Clevelando vyresniųjų skautų „Židinys“ pagerbė savo vadovę vyr. skautę Ingridą Bubliene. Iš k. — J. Račylėnė, G. Kijauskienė, A. Bakūnienė, klebonas kun. G. Kijauskas, SJ, Ingrida Bubliene, Ninda Kersnauskaitė ir A. Staškuvienė.

Nuotr. V. Bacevičiaus

LAIŠKAI

NE VISKAS GERAI

Praėjo atostogos ir didžioji šokių šventė. Kaip ją bevertintume – ji įvyko. Susibūrė daug jaunimo. Vadinasi dar yra lietuviško atžalyno. Tik patirtis rodo, kad daugelio nematysime iki kitos šventės, o dalies ir niekad. Balsiai sakykime, kad jie mums reikalingi. Savo pasyvumu, nedalyvavimu lietuvių veikloje, jie tarytum „degina“, naikina mūsų sukurtus centrus, bažnyčias, sales. Vyresnieji dirbo, materialinius turtus sukrovė, dabar klausimas: kas tuo besinaudos. Šokiai, sportas visados patraukia jaunus, bet reikalingi jie ir mūsų organizacijų, parapijų, spaudos skaitytojų eilėse. Tepasako, ko nori, ko mums trūksta. Nekaltinkime jų dėl blogiau ištarto lietuviško žodžio, vertinkime pastangas išmokyti ir norą dirbti kartu. Išskyrus porą didžiųjų centrų, liūdna mažesnių teltinių salėse ir bažnyčiose. Artėjame prie visiškio išnykimo.

Paliesta ir mūsų Hartfordo parapija. Klebonas iškeltas į didesnę, o mes gavome svetimtautį, kurs, sakoma, rūpinsis diecezijos laikraščio leidimu ir administruos mūsų parapiją? Tik jauni lietuvių kilmės žmonės ir mišrios šeimos, savo dalyvavimu gali išgelbėti šią liūdną padėtį. Rūpesčių ir dėmesio centre visur, gal jau turėtų būti gyvų žmonių (aktyvių) skaičius, o ne dolių suma. Ko vertas jaunų pasidžiavimas baigtais mokslo, gerai apmokamais darbais, jei jie pasišalina iš lietuvių bendruomenės?

bendruomenės?

Žymūs, dideli pasikeitimai vyksta pasaulyje, artėjant prie naujo tūkstančio kalendorinių metų. Bus lemtingas laikas ir lietuvių tautos egzistencijai.

Vytautas & Angelė Gailiūnai
Hartford, CT

ŠTAI PAGEIDAUJAMI ADRESAI

Rugsėjo 17 d. „Draugo“ laišku skyrė Kazys Daugėla iš Bradford, NH, klausė: „Kur surasti Lietuvos bajorus?“ Dvieju adresus galiu pasiūlyti. Štai jie: Bajorų Sąjungos maršalka (vadas) yra Med. mokslo dr. Jonas Stankus, B. Sruogos 36 - 20, Vilnius 2040, tel.: 76-56-90. Bajorų Sąjungos senatorius – Jonušas Kliučinskas, Vandžiogalos 10-36, Kaunas. Tel. 23-77-10

Kasparas Radvila
Chicago, IL

ŠIUOKŠLĖMS NEPAGERBSI

Viešint Kaune, panorėjom pamatyti naujai „pakrikštytą“ Stasio Lozoraičio gatvę Žaliaikalnyje. Pravažiuojam Kopūstų gatvę, po jos Dagilų, už kurios buvusi Darželio gatvė ir gavo naują vardą. Gatvė, kaip gatvė, nei ji didelė, nei per daug ilga, bet šiukšlių, šiukšlių: mėtosi gelžgaliai, žemių krūvos, jau žolėmis apaugusios. Dagilų gatvės namų savininkė pasigudrė, kad Darželio gatvės gyventojas tuo žemės kupstu jau užgožė josios namą.

Ar Kauno „tėvai“ negalėjo rasti tinkamesnės gatvės Stasiui Lozoraičiui, savo miesto garbės piliečiui ir tauto pamiltam „Vilties prezidentui“ pagerbti? Jei ne, tai buvusi laikinoji sostinė tikrai turėtų

Tautinių šokių grupė „Švyturys“, vadovai – Giedrė Čepaitė (priekyje, viduryje) ir Aidas Palubinskas.

pajėgti šią gatvę apvalyti!

Kaip turėjo jaustis Lozoraičio našlė, matydama tą šiukšlyną šiaip labai šviamame Kaune? Ir tikrai gėda prieš besilankančius kitataučius!

Stasė Semėnienė
Chicago, IL

NELAUK IŠ KITŲ NIEKO

Skaitant D. Bindokienės vedamąjį „Kur tikroji priežastis“, aiškiai matyti, kad pasaulio didžiosios valstybės daug kalba apie laisvę tautoms ir demokratijos įvedimą, bet iš tikrųjų siekia tik savo tikslų įgyvendinimą. Pirmoje vietoje stato ekonominius tikslus ir naftos šaltinius.

Paimkim kurdų tautą, su 2½ mln. gyventojų, gyvenančių Sirijos, Irako, Irano ir Turkijos žemėse. Ši tauta taip pat kovoją dėl laisvės ir yra engiama bei kurstoma tarpusavio kovai

aukščiau paminėtų valstybių, neaplenkiant ir Amerikos bei kitų vakariečių. Šis kraštas neturi alyvos šaltinių, todėl nėra ir noro ginti. Prieš keletą metų Turkija žudė kurdus tūkstančiais, niekas neužstojo, nes Turkija yra NATO narė. Tą patį matėme ir su Čečėnija, kada Amerikos prezidentas vyko Maskvon ir vežė milijonus paramai, o rusų kariuomenė žudė ir degino jų miestus. Ir čia didžiųjų valstybių buvo nenoras supykinti Rusijos. Ar ne ta pati istorija vyksta Bosnijoje? Tūkstančiai išžudyti, bet didžiosios valstybės nerado bendros kalbos.

Ar ne panaši istorija buvo, kada Baltijos tautos laisvėsi iš okupanto rusų? Didžiosios valstybės neparodė ryžto, nes meilinos Gorbačioviui. Kada šios tautos kraujo aukomis atgavo laisvę, didžiosios Vakarų valstybės jas pripažino.

Ar nejuokinga, kada Vakarų valstybės ir Amerika įvairiais būdais vilkina laisvę atgavusių tautų įsijungimą į NATO, nes ir čia vyksta pataikavimas Jeleniui, Rusijai.

Yra gerai žinomas politikierių (valstybių vadų) posakis: pažadėsi – patenkinsi, neišpildysi – nenusikalsi, nors iš moralės pusės yra neleistina. Geriau besišaušančius asmenis pasikviesti pokalbiams, nusifotografuoti ir užpildyti pažadais!

Todėl netikime į pažadus ir nenurinkime tol, kol pasieksime savo tikslų. Sie metai yra rinkiminiai, tad siekime Lietuvai gerio savo balsais. Tas tinka ir Lietuvos balsuotojams, jeigu jie nori turėti Seime atstovus, kuriems rūpi tik krašto gerovė, bet ne gėsumas.

Antanas Pauzolis
Chicago, IL

PALAIKOMAS DVASINIS RYŠYS

Vilniaus Politinių kalinių ir tremtinių Bendrija nuolat gauna dienraštį „Draugas“. Čia laikraštį perskaito daugelis tremtinių ir Sibiro lagerių kalinių, randa nemažai rašinių apie sovietų genocidą Lietuvoje, apie giminingų organizacijų veiklą, apie Amerikoje gyvenančių lietuvių organizacijas, daugelis randa pažįstamų žmonių pavardes, dažnai skaitome lietuvių gyvenančių autorių straipsnius ir pasisakymus. Jūsų redaguojamas laikraštis – tai tiltas, jungiantis Lietuvą ir Amerikoje gyvenančius lietuvis.

Tačiau laikraščio, kurį gauna VPKT Bendrija, kelias yra unikalūs, nes kiekvienoje kelio atlinos Gorbačioviui. Kada šios tautos kraujo aukomis atgavo laisvę, didžiosios Vakarų valstybės jas pripažino.

Dar vienas nuostabus bendravimo pavyzdys. Jau daug metų su Politinių kalinių ir tremtinių Bendrija glaudžius ryšius palaiko Amerikoje gyvenanti Anelė Lukoševičiūtė (Grand Rapids, MI). Mus džiugina taip seniai ir taip toli nuo Lietuvos gyvenančios gerbiamos Anelės širdies gerumas ir jautrus situacijos tėvynėje suvokimas. Štai ištrauka iš Anelės paskutinio laiško, kuriame įdėtas „Money Order“

A.†A. VYTAUTAS VITKAUSKAS

Gyveno Oak Lawn, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. rugsėjo 25 d., 12.02 val. ryto, sulaukęs 82 metų.

Gimė Lietuvoje, Kybartuose. Amerikoje išgyveno 47 m. Nuliūdė liko: dukte Irena Apanienė, anūkaitė – Vytautas Vitkauskas, Vida Luzzander su vyru John, Saulius Vitkauskas, Natalija Vitkauskaitė; proanūkaitė – Jennifer ir Sabrina Wright, Tina ir Jackie Vitkauskai. Taip pat kiti gimines Amerikoje.

Vėlonis pašarvotas ketvirtadienį, rugsėjo 26 d. nuo 4 iki 8 v.v. ir penktadienį, rugsėjo 27 d. nuo 1 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 28 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos gedulingos šv. Mišios 9:30 val. ryto už vėlonio sielą. Po Mišių vėlonis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdė: dukte, anūkaitė, proanūkaitė ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus
Tel. 800-994-7600

\$50 (pinigus įteikėme skurstančiam tremtinių šeimai). „Linkiu Jums gausios Dievo palaimos, kad mūsų tėvynė, brangi Lietuva, kiek nors galėtų atsigaivinti. Kaip skaitai spaudoj, tai širdį suspaudžia, kad veik ašaras išspaudžia. Kokia valdžia. Čia mano žodyne nėra žodžių“.

Didžiojo glaudžio bendradarbiavimo tarp mūsų Bendrijos ir Baltijos Lietuvių namų. Čia dvasinis – patriotinis ryšys, persipinęs su praktine veikla, nemažai padeda mūsų organizacijos aktyviam gyvenimui. Taip Baltijos Lietuvių namų darbuotojų dėka

ir Vilnių, Tremtinių Bendrijos vardu, kasmet atkeliauja du talpintuvai po 800 labdaros dėžių. Iš Vilniaus į įvairius Lietuvos kampelius, privatiems asmenims, organizacijoms, bibliotekoms, universitetams keliauja dėžės su knygomis, kompiuteriais, padėvėtais drabužiais, medicinos įranga. Suprantame ir su dėkingumu stebėdami žavimės kiek daug pastangų įdeda Baltijos lietuviai tam, kad sukomplektuoti talpintuvą ir išsiųsti į Lietuvą. Užtikrinu visus abejojančius šia veikla, kad dabartiniame laikotarpyje tai duoda didelę naudą kaip privatiems asmenims, taip ir organizacijoms, o tuo pačiu ir Lietuvai. Aš tikiu ta diena, kai iš Lietuvos keliaus panašūs talpintuvai su labdara į kokią nors Afrikos arba Azijos valstybę, kuriai tokia parama bus reikalinga. Deja, šiandien tokia yra tikrovė...

Lietuvos politinių kalinių ir

tremtinių Bendrijos narių vardų per „Draugo“ laikraštį noriu pasakyti paprastą lietuvišką aciu Raimundui Grigaliūnui, Onutei Kugaudaitei, Anelėi Lukoševičiūnei, Baltijos Lietuvių namams ir šių namų darbuotojų optimistui Albinui Prasiūnui ir visiems Amerikoje gyvenantiems lietuviams, kurie remia ir pritaria Bendrijos veiklai.

Vytautas Miliuskas

Su pagarba ir dėkingumu
LPKT Bendrijos valdybos
pirmininkas

NUSTATYTA OBLIGACIJŲ PARDAVIMO TVARKA

Rugsėjo 11 d. Vyriausybė nustatė sąlygas ir tvarką, kaip bus išleidžiami ir išperkami vyriausybės vertybiniai popieriai bankams restruktūrizuoti.

Bus išleista iki 10 metų trukmės 1 mlrd. litų vertės vyriausybės vertybinių popierių emisija. Pardavus vertybinius popierius, už gautus pinigus bus išperkamos blogos paskolos tų bankų, kurių turtas didesnis nei 400 mln. litų, taip pat atstatomas tų bankų kapitalas mainais į naujas tų bankų akcijas. Tikimasi, kad iš šio šaltinio valstybė atstatys Valstybinio komercinio ir Lietuvos akcinio inovacinio banko kapitalą. Iš emisijos lėšų, be to, bus formuojamas Turto banko kapitalas.

Obligacijų palūkanos bus vienu punktu didesnės už praėjusio mėnesio vidutines terminuotų indelių metines palūkanas šalies bankuose.

Būrelis lietuvių, dalyvavusių Šiluvos atlaidų užbaigos procesijoje rugs. 15 d., Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje.

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400
ESLIC
Equal Housing Lender

Suvenyrai pagaminti su leidimu (license) Lietuvos krepšinio komandos
SPORTINIAI MARŠKINIAI (T-SHIRTS)

NAUJI !!!
LITHUANIA '96, BRONZOS MEDALISTAI, TRISPALVIAI (TIE-DYED)
SU SKELETU XXL ... XL ... L ... M ... \$30.00
BALTI XXL ... XL ... L ... M ... \$25.00

NAUJI !!!
LITHUANIA '96, SU KOMANDOS EMBLEMA, MARGI (TIE-DYED) XXL ... XL ... L ... M ... \$25.00
JUODI, BALTI XXL ... XL ... L ... M ... \$20.00

NAUJI !!!
LITHUANIA '96, SIUVINĖTA (EMBROIDERED) EMBLEMA
JUODI XXL ... XL ... L ... M ... \$30.00
(XXL pridėti \$3.00)

KEPURĖS (BASEBALL CAPS) SU EMBLEMA, JUODOS AR ŽALIOS \$20.00
OLIMPINIAI ŽENKLAIKAI (CLOISONNE GOLD TONE PINS) \$10.00
KREPŠINIO KAMUOLYS, TRISPALVIS SU KOMANDOS EMBLEMA
PASIRAŠYTAŠ ŠARŪNO MARČIULONIO IR ARVYDO SABONIO \$25.00

NAUJI !!!
LITHUANIA '96 LIPINUKAI (BUMPER STICKERS) \$3.50

Persuntimas (U.S.A.) veitui
Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųsti:
RBBMC/R.B. BUTKUS
40 EAST 212 STREET
EUGLE, OHIO 44123-1061
1-(216) 732-8250

Vardas/pavardė: _____
Adresas: _____
Telefonas: _____

Nuolaida duodama užsakant didesnę kiekį

Gandralizdis Zarasų rajono ūkininku Čepenu sodyboje
Nuotr. Algio Čepeno

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Linksmiausias pokylis, be abejo, bus Čikagoje spalio 6 d., 4 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Kodėl? Nagi dėl to, kad programą atliks humoristas – aktorius Vitalis Zukauskas, pakviestas net iš New Yorko. Jis mums jau iš ankščiau pažįstamas, kaip linksmo lietuviško žodžio meistras, o tokių užsienio lietuvių tarpe jau labai reta (ar tebeprisimename poetą Antaną Gustaitį?) Be meninės programos dar bus skani vakarienė ir smagi, kojas kelianti, pasidžiūsi kutenanti Algimanto Barniško muzika. Renginys skirtas „Margučio II“ lietuviško radijo laidų paramai, todėl visuomenė nuosirdžiai raginama jame dalyvauti. Status galima užsakyti „Seklyčioje“, ten gaunami ir bilietai. Būtų gražu, jeigu organizacijos, kurių renginius skelbia „Margučio II“, pasistengtų šiame pobūvyje dalyvauti.

Kaip jau buvo ankščiau minėta, dar net prieš vasaros atostogas, JAV LB Kultūros tarybos pakviesta, Čikagoje koncertuos garsioji mūsų pianistė Mūza Rubackytė, šiuo metu gyvenanti Paryžiuje. Koncertas ruošiamas lapkričio 10 d. Jaunimo centre. Tai neeilinė muzikos šventė, kurios neturėtų praleisti nei vienas kultūringas lietuvis.

Sol. Arnoldas Voketaitis yra pakviestas klasikinės muzikos radijo stoties WFMT įrengti duotį dviejų valandų programą. Jis maloniai sutiko vieną valandą užleisti garsiajai pianistei Mūzai Rubackytei, sau pasilikdamas antrąją. M. Rubackytė į Čikagą iš Prancūzijos atvyksta lapkričio pradžioje, o to mėn. 10 d. Jaunimo centre ruošiamas jos koncertas. Jį rengia JAV LB Kultūros taryba, vadovaujama Alės Kėzelienės.

Ketvirtadienio ir penktadienio naktį čikagiečiai galės matyti paskutinį šiemetį visišką menulio užtemimą. Užtemimas prasidės maždaug 8:12 val. vak., o tarp 9:19 ir 10:29 val. vak. mėnulis visiškai buvo uždengtas Žemės šešėlio. Visa „padangės programa“ pasibaigė 11:36 val. nakties.

Brighton Parko LB apylinkės valdyba ruošia cepelinų ir kugelio pietus šį sekmadienį rugpjūčio 29 d., tarp 9 val. r. ir 1 val. popiet. Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje (Brighton Parke) po kiekvieną šv. Mišių. Ta pačia proga bus galima užsimeklėti solidarumo įnašus ir primamos aukos lituanistinio švietimo reikalingam. Ypač kviečiami į LB apylinkę prisirašyti naujai atvykusieji lietuviai. Tuo prisidės prie lietuvių išlikimo.

x Lietuvių Operos pokylis bus lapkričio 16 d. Jaunimo centro salėje su mūsų choro atliekama meninė programa ir laimingųjų bilietų traukimais. Status ir atakiras vietos prašome užsakyti pas Operos valdybos vicepirm. Jurgį Vidžiūną, šiuo telefonu: 312-767-6008. Padėkime savo Operai tęsti šią kultūrinę veiklą dalyvaudami Operos baliuje.

(sk.)

x Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 312-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

(sk.)

ARAS ROOFING
Arvydas Kieša
Dengiamieji darbai
visuomeninėse įstaigose
Tel. 708.257.0716
Skambinti po 6 v.v.

Lietuvių fondas per valdybos vicepirmininką Stasį Barą įteikė „Draugui“ 3,000 dolerių paramos čekį. Tai buvo vienas maloniausių momentų „Draugo“ metinio pokylio Martinique salėje rugpjūčio 22 d. metu. Čekį priėmė „Draugo“ moderatorius kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. Lietuvių fondui, ne pirmą kartą atskubėjusiam mūsų dienraščiui į pagalbą su dosniu paramos čekiu, esame labai dėkingi.

Lemonto BALFo 28 skyrius rinko aukas visais spalio mėn. sekmadieniais Pal. Matulaičio misijoje prieš Mišias ir po jų.

Stefanija Sviderskienė, St. Pete Beach, FL a.a. vyro Stepono Sviderskio atminimui, Draugo fondo rudens vairo proga, atsiuntė 800 dolerių prie ankstesnių 500 dolerių įnašų ir tapo Draugo fondo garbės nariu, vardus ir pavardę įamžinant DF Garbės narių bronzos lentoje. Už stambia DF paramą nuosirdžiai dėkojame.

Gyvųjų ir mirusiųjų vardų įrašymas Draugo fondo garbės narių bronzos lentoje yra ryškus ir prasmingas mūsų lietuviškos spaudos išlaikytojų atžymėjimas.

Jūratė Jankauskaitė

Jūratė Jankauskaitė yra jūrų skautė, akademikė, ASC vicepirmininkė, Jaunimo sąjungos darbuotoja, Pedagoginio lit. instituto absolventė, keletą metų mokytoja Čikagos aukštesniojoje lit. mokykloje, šokių tautinių šokių grupės, savo darbu visada prisidėjusi prie lietuviškos visuomenės veiklos bei reikalų. Šiuo metu Jūratė dirba Fox televizijoje ir padeda JAV LB Kultūros tarybai ruošti Hamiltono teatro „Aukuro“ gastroles Čikagoje spalio 5 ir 6 d.

Kun. Stasys Kazėnas, SJ, kalbės apie moralę ir etiką šiandieninėje Lietuvoje. Pašnekesys bus Jaunimo centro kavinėje spalio 4 d., penktadienį, 8 val. vak. Vakarone rengia tėvai įkvaitai ir JC Moterų klubas. Visi kviečiami.

x LAS VEGAS NAKTYS Pasaulio lietuvių centre, Lemont, įvyks penktadienį, rugpjūčio 27 d. nuo 7:00 v.v. – 12:00 v.v. ir šeštadienį, rugpjūčio 28 d. nuo 6:00 v.v. – 12:00 v.v. Įėjimas \$3.00; įleidžiami tik virš 21 m. amžiaus. Smagūs žaidimai, lietuviškas maistas, pajamos skiriamos PLC remontui. Informacijai skambinti: (708) 257-8787.

(sk.)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: Andrius Kurkulis, tel. 312-360-5531 ir Paulius Kurkulis, 312-360-5627, dirbą su Oppenheimer & Co., Inc. Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

(sk.)

Lietuvių fondo paramos čekis įteiktas „Draugui“ metinio pokylio proga rugs. 22 d. Iš kairės Draugo fondo direktorių tarybos pirm. Bronius Juodelis, „Draugo“ moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC, ir LF valdybos vicepirm. Stasys Baras.

Anglų kalbos kursai su JAV gimimomis lietuviškais mokytojais prasidės spalio 5 d. patogiose Pedagoginio lituanistikos instituto patalpose Jaunimo centre. Numatomos pamokos šeštadieniais pasirinktinai 4 val. p.p. ir 6 val. vak. Dėstys Čikagos Universiteto doktorantė Danutė Petruitytė ir Pedagoginio Lituanistikos Instituto lektorė akt. Alida Vitaitė. Kursai lietuvių tarpe steigiami, pastebėjus, kad iš valdiškų kursų, dėstomų tik angliskai, palapsniui iškrenta daug lietuvių ir kitų negalint gauti iš mokytojų jokių paaiškinimų suprantama kalba. Naujosiuose kursuose numatyta 12 pamokų per 3 mėnesius. Sudarant tvarkaraštį, bus atsižvelgta į studentų jau turimą pažangą lygi bei į jų pageidavimus dėl dienos ir valandų. Registruotis jau galima telefonais 312-434-4545 arba 312-778-7500. Nesuėję užsiregistruoti, gali ateiti tiesiai į pirmąsias pamokas.

Ksanos Dauguvietytės-Sniukštienės aktualią šių laikų komediją „Susitikimas“, mums atveža Hamiltono teatras „Aukuras“. Veikalo turinys yra visiems suprantamas ir aktualus. Draugės ir draugai po 50 metų iš skirtingų kraštų susitikę, negali savo tarpe susikalbėti. Sekmadienį, spalio 6 d. 12 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre. Bilietai „Seklyčioje“ ir prie įėjimo. Rengia LB Kultūros taryba.

Dr. V. Dubinskas, Chicago, IL. Draugo fondo rudens vairo proga vel atsiėmė su 500 dolerių, prie ankstesnių 4,500 dolerių ir tapo Pirmojo laipsnio garbės nariu. Jam tariame nuosirdų aciu.

Šių metų garbės nariams diplomai bus įteikti metiniame Draugo fondo narių suvažiavime 1996 m. spalio 26 dieną, Jaunimo centre, Čikagoje.

(sk.)

x Viena gera ir dosni šeima, kuri prašo pavadės neminėti, paaukojo \$1,000 Vilniuje steigiamoms gatvės vaikams Laikinos Vaikų Globos namams, kuriais rūpinasi Lietuvos Katalikų Moterų sąjunga. Taip pat paaukojo \$250 stipendiją medicinos studentui našlaičiui. Šiems ypatingiems geradariams, Lietuvos vaikų vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk.)

POPIEŽIAUS ŽYMENYS MARIJAI REMIENEI IR DR. PETRUI KISIELIUI

Gražu rugpjūčio 22-os sekmadienį Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių iš Čikagos ir jos įvairių priemiesčių, atsilankiusių ne tik pagarbinti Viešpatį, bet pagerbti ir du lietuvių visuomenės labai gerai pažįstamus bei nusipelnčius asmenis: Mariją Remienę ir dr. Petrą Kisielių, nes jiems per šv. Mišias vysk. Paulius Baltakis OFM įteikė popiežiaus Jono Pauliaus II skirtus žymenis.

Šv. Mišias konceliabravo vysk. Paulius Baltakis OFM, kartu su parapijos klebonu kun. Jonu Kuzinsku ir kun. dr. Viktoru Rimšeliu, MIC. Šv. Mišių skaitinius skaitė „Draugo“ vyr. red. Danutė Bindokienė. Mišių metu įspūdingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino; prie vargonų buvo muz. Ričardas Sokas, o solo giedojo sol. Vaclovas Mochnus.

Neilgame, bet giliu minties pamoksle vysk. P. Baltakis sakė, kad kiekvienas žmogus turi prisidėti prie Dievo mums patikėto pasaulio tolimosio kūrimo ir tobulinimo. Yra žmonių, kurie išvysto jiems Dievo duotus talentus ir juos panaudoja didesnei žmonių gerovei. Bažnyčia tokius žmones gerbia ir pristato visuomenei, kaip sektingus pavyzdžius. Ir šiandieną džiaugiamės ir didžiujamės, sakė jis, turėdami savo tarpe tokius žmones, kurie savo gyvenimu ir darbais liudija Dievo meilę žmogui.

Pvz., dr. Petrą Kisielių žmonės gali prisitaikyti ir dieną ir naktį. Jis teikia medicininę pagalbą nemokamai tiems, kurie neišgali atsilyginti. Jis dalyvauja aktyviai visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje, didelį dėmesį skirdamas jaunimo auklėjimui, ypač savo darbe su ateitininkais. Jis yra vienas Lietuvių katalikų spaudos draugijos direktorių, 10 m. jai pirmininkavęs, 30 m. yra JAV LB T-bos narys, yra PLB valdy-

bos vicepirmininkas ir veiklus daugelyje organizacijų. Kun. dr. V. Rimšelio žodžiais tariant: „Jeigu mes ieškotume čia Amerikoje lietuviško sąjūdžio, kuriame nedalyvavo dr. Kisielių, tai kažin ar atrasime“. Džiaugiamės, kad jis šiandien, popiežiaus Jono Pauliaus II pavidimu, yra pakeliamas į šv. Silvestro riterius.

Vysk. P. Baltakis dėkojo Dievo Apvaizdai ir už Marijos Remienės didžiulį kultūrinį bei visuomeninį įnašą į mūsų krikščioniškąją visuomeninę gyvenimą. M. Remienė ištikimai vykdo skautų įrodą: „Tarnauti Dievui, tėvynei ir artimui“. Ji 25 m. taktininkauja Marijos Nekaltai Pradėtosios seselėms, 6 m. buvo Romos Katalikų federacijos v-boje, nepailstamai dirba „Drauge“, Lietuvių Bendruomenėje ir L. fonde. yra viena L. Partizanų remimo fondo organizatorių, Lietuvos Krikščionių demokratų partijos kandidatų rėmėjų. Vyskupas pacitavo M. Remienės pasakytus žodžius: „Žmogus sukurta, kad darytų gera, siektų gerio ne tik sau, bet ir kitiems, ir ne tik pats vienas, bet bendradarbiaudamas su kitais“. Vysk. Baltakis dėkojo už jos pasišventimą ir įnašą į religinę, socialinę liet. gyvenimą, ir už pastangas padėti atsikuriančiai Lietuvai.

Po to vysk. P. Baltakis įteikė, prie altoriaus laiptų atėjusiems, M. Remienei ir dr. P. Kisieliui popiežiaus skirtus žymenis: M. Remienei prisegė medali „Pro Ecclesia et Pontifice“ ir įteikė diplomą, o dr. P. Kisieliui – Šv. Silvestro ordiną ir taip pat atitinkamą diplomą.

Visa bažnyčia, išreiksdama džiaugsmą, plojo, vadovaujama paties vyskupo ir klebono.

Šv. Mišiose dalyvavo ir inž. Antanas Rudis, jau ankščiau popiežiaus apdovanotas šv. Gregorijaus Didžiojo ordinu, ir Marija Rudienė, BALFo centro valdybos pirmininkė, apdovanota „Pro Ecclesia et Pontifice“ medaliu.

Šv. Mišių pabaigoje visa bažnyčia su chorų sugiedojo „Mari-

MALONUS PABENDRAVIMAS

„Balsuosiu už Dick Durbin, nes jis yra lietuvių kilmės“. „Balsuosiu už, nes jis doras ir sąžiningas žmogus“. „Balsuosiu už, nes jam nuosirdžiai rūpi Lietuva ir jis jai padeda integruotis į Vakarų struktūras“. „Balsuosiu už, nes jis gerai žino Karaliaučiaus padėtį ir supranta Rusijos grėsmę Lietuvai“. „Balsuosiu už, nes jo įstaiga Čikagoje kukliai įrengta, pinigų nemeto“. „Balsuosiu už, nes jis pabrėžia, kad ne abortai, o ne apvaisinimas yra nėštumo išvengimas“. Tokie pasisakymai buvo girdėti tarp susirinkusių rugpjūčio 20-tiosios priėmimą JAV Atstovų rūmų nariui Dick Durbin Pasaulio lietuvių centre.

Retai esame turėję „savo žmogų“ Amerikos valdanciuose sluoksniuose. Kai kuriais džiavomės, kai kurie lietuvių vardui garbės nedarė. Tačiau šį kartą rimtas kandidatas į JAV Senatą yra Dick Durbin, daugelio pripažįstamas kaip garbingas asmuo. Nors jo motina, Ona Kuckaitė, gimė Jurbarko 1909 metais, Dick Durbin ne „rinkimų sumetimais“ susidomėjo Lietuva. Jo rinkiminėje apygardoje pietinėje Illinoisoje nėra daug lietuvių. Durbino dėmesys savo motinos tėvynei nebuvo pataikavimas lietuvių visuomenei, nes ne per lietuvius jis išrenkamas į JAV kongresą.

Penktadienio vakare Dick Durbin Botių menėje jautėsi laisvai, sveikinosi ir šnekučiavosi, sutikdamas senus pažįstamus, neatsisakydamas paklausti pamokymų bei patarimų. Vaisinasi Racine Bakery suaukotosis gardumynais ir siekdamas šaltienos komentavo, kad jo gydytojas jį pagirtų už sveiką mitybą, nes tai vištienos šaltiena.

Visiems susėdus prie staliukų, Rimas Domanskis priminė, kad iš dalies Dick Durbin dėka įvyko Lietuvių operos pastatymas, nes per jo pastangas atvyko dainininkai iš Lietuvos. Rimas nusistebėjo, kad ne kartą, kai jis, sužinojęs apie kokią grėsmę Lietuvai, paskambino Dick Durbin, paaiškėjo, jog tas apie tai netik jau žinojo, bet jau buvo pradėjęs atitinkamą akciją. Rimas Gulbinas, vienas pradininkų Lithuanian Hotline, išsivysčiusios i Lithuanian Mercy Lift, papasakojo,

ja, Marija“, o, išeinant iš bažnyčios, į procesiją įėjungė ir M. Remienė bei dr. P. Kisielių. Bažnyčios prieangyje ir lauke juos sveikino daugybė žmonių ir blyktiojo fotografų aparatai.

Visos iškilmės buvo įspūdingos. Viskas labai sklandžiai ir gražiai praėjo. Nuotaika buvo šventiška pakili ir žmonės, prisimindami savo maldose M. Remienę bei dr. P. Kisielių, dėkojo Dievui, kad mes tokius žmones turime, prašė jiems dar ilgų ir kūrybingų veiklos metų!

Aldona Šmulskienė

kaip Dick Durbin padėjo įgyvendinti Mercy Lift, papasakojo, kaip Dick Durbin padėjo įgyvendinti Hotline idėją ir savo įsipaigojimą tęsia, nurodant galintį prisidėti ar apmokėti medicinos siuntas Lietuvai. Jurgis Lendraitis pasveikino Dick Durbin už garbės žymenį, kurį jam suteikė „Central and Easter European Coalition“. Raimundas Šlenys padėjo už pravestą Karaliaučiaus demilitarizavimo rezoliuciją. Jurbarkietis Albertas Kerelis perskaitė mero bei savivaldybės pasirašytą Jurbarko miesto jautrų sveikinimą ir padėką JAV Atstovų rūmų nariui Dick Durbin.

Dick Durbin padėjo susirinkusiems. Jis priminė, kad Rusijoje padėtis nėra nusistovėjusi. Lietuvos ateitį gali užtikrinti tik Amerikos ryšiai su Lietuva per NATO. Tuo rūpinasi ir Kongreso narys Christopher Cox bei prezidentas Clinton, savo kalbose su Rusija nuolat pabrėždamas Baltijos saugumo įtvirtinimo svarbą.

Richard Durbin

Dr. Jurgis ir dr. Dalia Anyšai savanoriškai darbuojasi Durbin rinkiminėje įstaigoje Čikagoje ir mato, kokios didelės paramos jis susilaukia iš kitų etninių grupių. „Nuostabu, kad, atvykdamas į PLC, jis gausia sau brangų laiką. Lietuviai jam nei pinigų, nei balsų skaičiaus nesuneš. Jis atvyksta čia, nes tikrai jaučiasi esąs musiškas, mums padėti jis stengiasi iš širdies“.

Buvo gražu, kad Dick Durbin vėl atvyko į PLC. Buvo gerai, kad lietuviai jam suruošė priėmimą, padėką už suteiktas paslaugas ir paskatinimą nepamiršti mūsų prašymų ateityje. Gerai, jog yra suprantančių, kad Dick Durbin reikia prisiminti ne tik bėdos atveju, bet bent moraliai jį paremti, siekiant rinkimų pergalės.

Indrė Tijūnelienė

Sesėles kazimierietės Margaret Mary ir Ann Barbara labai gerai pažįstamos, gerbiamos ir mylimos švč. M. Marijos parapijoje, nes jos daug metų yra atidavusios šios parapijos vaikų auklėjimui, dirbdamos mokykloje (ses. Mary Margaret buvo šios mokyklos vedėja). Sekmadienį, rugpjūčio 29 d., po 9:15 ir 10:30 val. r. š. Mišių, parapijos salėje ruošiamas susitikimas su šiomis seselėmis – bus proga jas pasveikinti su 50 metų vienuoliškosios įžadų sukaktimis. Visi parapijiečiai, taip pat tie, kurių vaikai ankščiau yra lankę ir baigę parapijos mokyklą ir sesėles pažįsta, kviečiami gausiai atsilankyti.

Oras Čikagoje

Penktadienį, rugpjūčio 20 d., padangė debesuota, periodiškai lietus visą dieną, vėsiu. Temperatūra dieną 62 laipsniai F, nakties metu nukris iki 49 laipsnių F. Mėnulis – pilnatis. Šaltiausia temperatūra – Stanley, Idaho, 23 laipsniai F; karščiausia – Bullhead City, Arizona, 102 laipsniai F.

Birutė Pukelevičiūtė, viesdama Čikagos priemiestyje, apsilankė „Draugo“ redakcijoje. Iš kairės: Danutė Bindokienė, rašyt. B. Pukelevičiūtė, Nijolė Užabalienė ir Aušrelė Liulevičienė.

Nuotr. G. Bielsko